

30 DEC 1953

INDIAN OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

No. 51—VOL.—LI

FRIDAY,
25TH DECEMBER, 1953

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Price 6d.

HOUSE OF COMMONS SPEECH PRESS IGNORED A CONSTRUCTIVE POLICY FOR THE COLONIES

By FENNER BROCKWAY, M.P.

[Mr. Fenner Brockway, M.P., long-time fighter for the rights and well-being of subject peoples everywhere, delivered a memorable speech in the House of Commons last month during the debate on the address to the Queen after her speech at the opening of Parliament. Strange to say such things which tend to bring about the much needed peace in the world are given the least publicity, which is a sad commentary on those who control the Press. We are indebted to the 'Peace News' of November 13, for publishing the very important speech in full and by the courtesy of that paper we reproduce it here for the benefit of our readers.—Ed.]

THE Gracious Speech has one paragraph devoted to colonial affairs which is unexceptionable in its statement of broad principles, but broad principles are of no value unless they are put into practice, and the record of the Government so far does not encourage us to believe that these admirable principles will be put into practice in future.

I intend to be very critical of the Colonial Secretary, but I am glad to begin by congratulating him and the Government upon the response which they have made to the Government of the Gold Coast in asking for emendation of their Constitution so that they may advance towards further self-government.

The first question I want to put to the Minister of State for Colonial Affairs is this: When is it proposed to introduce in this House legislation for the amendment of the Gold Coast Constitution?

The Secretary of State, in reply to me a fortnight ago, indicated that, on principle, an agreement had been reached. I was profoundly disappointed that the Queen's Speech indicated no intention of introducing legislation for the amendment of the Gold Coast Constitution.

There was also one passage in the Colonial Secretary's reply which made me a little uneasy: that agreement had not been reached with the Gold Coast Government on the subject of a transference from the Colonial Office to the Commonwealth Relations Office. The aim of the Gold Coast is to become a Dominion within the British Commonwealth. If it be said that stage cannot yet be reached, I would point out that there is an example in the case of Southern Rhodesia, which is already under the Secretary of State for Commonwealth Relations.

Gold Coast Or South Africa?

I cannot cast from my mind the doubt that the real problem here is the opposition of one other member of the Commonwealth to the recognition of the Gold Coast as a self-governing Dominion.

I will say only this, that if the issue arises between the recognition of the Gold Coast as a self-governing Dominion and the loss of the South African Union under its policy of Dr. Malan, I hope that there will be no hesitation in the answer of the Government to that issue, because it is an issue that will concern not the Gold Coast only; it will concern the whole African population within the British

(Continued on page 778)

★

Remember that life is made up of loyalty to your friends, loyalty to the beautiful and good, loyalty to the country in which you live, loyalty to your king, and above all, for this holds all other loyalties together, loyalty to god.

—Queen Mary.

—o—

*Search thine own heart,
What paineth thee in others,
in thyself may be;
all dust is frail, all flesh
is weak; be thou the true
man thou dost seek.*

—Whittier

★

The
New India Assurance
 Company Limited

for
FIRE, MARINE, LIFE, ACCIDENT
 1919-1950

31 YEARS OF SUSTAINED PROGRESS

The confidence of the discerning Public in the NEW INDIA is amply evidenced by the following records attained in 1949:

	Rs.			Rs.
Fire Premium	1,70,32,179		Life Business in force	
Marine Premium	56,04,844		exceeds ...	54,34,00,000
Miscellaneous Premium	35,84,968		Assets exceed	15,36,00,000
Life Premium	2,88,79,302		Total claims paid over ...	17,95,00,000

In the vanguard of Indian Insurance THE NEW INDIA offers matchless Security and Service in all fields of Insurance.

The
New India Assurance Company Limited

Cable & Telegraphic
 Address:
 "RUSTOMJEE" or
 "NIASURANCE"

RUSTOMJEE (PTY.) LTD.

Directors: Sorabjee Rustomjee
 Rustom Jalbhoy Rustomjee

Principal Controlling Officers in the Union of South Africa

Phone Nos: 25845, 29807 & 28513.—P.O. Box 1610.

74 Victoria Street, DURBAN, NATAL.

**EXPERIENCED,
 RELIABLE
 AGENTS
 MAY APPLY**

"NEW INDIA IN THE SERVICE OF THE NATION"

Telephone 2335. Telegrams 'BRADFORD'

P.O. Box 110

LUSAKA, NORTHERN RHODESIA

**BRADFORD CLOTHING
 FACTORY**

Direct Importers and
 Wholesale Merchants

Clothing Manufacturers

Proprietor RAMBHAI D. PATEL

Branch:

CITY STORE

Cairo Road, Lusaka

Always in Stock:

Piece Goods, Hosiery, Cutlery,
 Enamelware, Stationery, Drapery,
 Crockery, & Wool.

Telegrams
 "META" Brokenhill.

Phone 296.
 P.O. Box 65.

MEHTA BROS.

(PROP. M. D. MEHTA)

Wholesale Merchants
 and
 Clothing Manufacturers

**We specialise in
 Manufacturing
 OVERALL
 AND
 BOILER SUITS**

Supplied To Trades Only

INDIAN OPINION

FRIDAY, 25TH DECEMBER, 1953

Xmas

THIS year's Christmas is unlike the ones of past years. There is not that simplicity of mind and heart in us. Our lives have become too complicated. We have made them so, thanks to the scientific discoveries. We have not made up our minds whether those discoveries have helped to make our lives happier or more miserable. With all that science has done for us we do find that we are none the more happier. The reason is that scientists have succeeded in discovering everything but the one thing which is within ourselves—our soul. "What doth it profit a man who gains the whole world but loseth his own soul?" To-day we are devoting all our energies to gaining the whole world but little do we realise that in the process we have lost our soul which is the only giver of true joy and happiness. Unless we divert our attention to and utilise all our energies—physical, mental and spiritual—in searching our own soul and not in scaling the Himalaya mountains or in trying to break up the stars and the moon and the sun to discover what is in them and thus interfere in the domestic affairs of even Almighty God instead of being thankful for all that He has provided for our comforts and learning a lesson from each of them, mankind is doomed. The whole world seems to be living on top of a volcano to-day not knowing

when it will burst. The ominous signs are vividly perceptible in many ways if only we had eyes to see. But our physical eyes as well as our mind's eyes are so dazzled by the glamour of gold and diamond—the Unreal—that we are completely blinded to perceive the Real. God does not tell us to scale the Himalaya mountains to see what is on top of them. He tells us to be as steadfast as those mountains and enjoy the fruits that they give us. If it does not rain we are not able to break open the heaven to see why it does not rain; if the heat of the sun scorches us we are not able to break open the sun to see why it does so; if there is no air and we cannot breathe what shall we do but pray to our Heavenly Father for mercy? That is all that, in the final resort, we are able to do. And yet like utter fools we shall persist in poking our noses in His affairs instead of abiding by the rules He has laid down for us. What are those rules? Those rules are:

"Do unto others as ye would that they should do unto you."

Love thy neighbour as thyself.

Those who take the sword shall perish by the sword.

Conquer evil by love.

Let us humbly ask ourselves which of these are we trying even mighty little to follow and think whether we deserve the blessings we

are craving of Him. In our utter foolishness we are misusing the gifts of God. God has given us man power. Instead of making proper use of it what are we after? Blinded by power and greed we are after destroying it. At the rate we are going it seems as though we shall continue to do so until at last one man will remain and he too will in the end perish, too late to find that after all he was made of the same elements, and that

it did not matter a jot whether he was white, black or brown in his outward appearance.

These are the thoughts that come to our mind on this great occasion and we fervently pray that He may have mercy on us and forgive us for all our sins and lead us on to the right path so that we may deserve all the gifts He has bestowed upon us and truly enjoy them. With this prayer we wish our readers a very happy Xmas.

NOTES AND NEWS

University Apartheid

In view of the weakness of the Government's case for university apartheid, it is not surprising that the Commission it has appointed on the subject is to be concerned only with its practicability and not in the least with its merits, says Mr. M. C. O'Dowd, president of N.U.S.A.S., in a Press statement. The statement comments on the Commission's terms of reference which are "to investigate and report on the practicability and financial implications of providing separate training facilities for non-Europeans at universities." "There is now no reason at all why those who are opposed to Government interference with the universities should suspend their protests while the Commission is sitting," says Mr. O'Dowd. "At the same time the opponents of the Government's plan have a formidable case to present to the Commission on grounds of practicability and expense. The fact that a commission has been appointed raises some hope that the Government may still be prepared to listen to an argument in terms of pounds, shillings and pence, provided it is put with sufficient force."

At a meeting of the Transvaal southern region of the Union Federal Party in Johannesburg a resolution was unanimously adopted "deploring most strongly the Government's proposed plan to enforce the applications of their apartheid policy in student bodies at those universities which have traditionally maintained the principle of educational equality."

Union Not Leaving Any U.N. Organisations

The South African Government has not decided to withdraw from any organisation o-

the United Nations, the Department of External Affairs said in Pretoria last week. The statement referred to a report that the Union Government contemplated withdrawing from the World Health Organisation, the Food and Agriculture Organisation and the United Nations Economic, Social and Cultural Organisation. "While the Government has for some time been examining all possible measures by means of which economies could be effected, it has not been decided to withdraw from any international organisation," the statement concluded.

Police Atrocities

A European constable, W. H. Beukman (20), two Native constables, Nicolaas Ntuli (30) and Ndoda Diviani (23), all of Denver, and Kenneth Stevenson (19), also of Denver, were found guilty in the Johannesburg Magistrate's Court of assault. Beukman was fined £15 (or one month), and Ntuli and Diviani £10 (or one month) and Stevenson was cautioned and discharged. An 18-year-old youth, Freddie Fortuin, said that on the evening of October 6 he was standing on a street corner when he saw the four accused men chasing a non-European boy. The men stopped and asked him where the boy lived, and when he said he did not know, Beukman slapped him twice. Fortuin said he was taken to the charge office, where he was told to remove his trousers. While Ntuli and Diviani held him down on a bench, Beukman flogged him across the buttocks with a sjambok. Before the flogging, Beukman pushed a pair of handcuffs into his face, cutting his mouth. After the beating, he was told to wash the blood out of his mouth and to go. Beukman said he arrested Fortuin after he had attacked Stevenson with a knife. Stevenson declined to lay a charge so he released Fortuin.

HOUSE OF COMMONS SPEECH PRESS IGNORED

(Continued from front page)

Empire, who regard the one as the promise of freedom and regard the other as the suppression of all the liberties of the African population.

Secondly, I want to express modified appreciation of the policy of the Colonial Office in respect of another West African country, Nigeria. There was a fear, before the recent London Conference, that the unity of that Colony would be destroyed, but Northern Nigeria has agreed to come within the Federation.

There are two points I want to raise on that subject.

The first is the future of Lagos. It was a matter of distress to us that the two large parties in Nigeria, the Action Group and the National Council of Nigeria and the Cameroons, which had come to agreement about their demand for self-government, should come into conflict on the issue of Lagos.

I very much hope that even now an agreement can be reached about the future of that city, and I suggest that careful consideration should be given to the suggestion that before a final decision is reached about the future of that city, there might be a plebiscite of its inhabitants, and that in that way the agreement of the population might be secured to whatever solution is reached.

Repression In Nigeria

The second problem I want to put is this. One of the little parties in Nigeria which was represented at the London Conference was the National Elements Progressive Union from Northern Nigeria. From all I have heard, not only from African delegates, but, if I may say so, from representatives of the Colonial Office itself, the representative of that party at the London Conference, Mr. Aminu Kano, was one of the most helpful participants, yet he has gone back to the Northern Region of Nigeria to find a proposal for the repression of his party, to find members of that party being imprisoned, to find them being beaten up by gangsters on the streets of Kano.

I ask the representative of the Colonial Office, if the future Nigerian Conference is to have good results, that he will secure that minority parties in that country, and particularly in the Northern Region, shall be guaranteed political and civil rights. That seems to me an absolute essential in any advance of Northern Nigeria towards full self-government.

Central Africa

On the next subject—Central Africa—I want to be more critical.

I will not repeat the arguments which have been advanced from this side of the House against Central African Federation, but to impose on that vast territory of the two Rhodesias and Nyasaland a Federal Parliament which has 26 European members who represent fewer than 200,000 people, with only 6 Africans representing six million people and three Europeans nominated to represent African interests—to impose that against the will of the people seems to me an outrageous act of dictatorship by the Government.

I would have said that the one hope of saving this bad scheme would have been to encourage the African population in the two protectorate countries. Since the Bill passed through this House, the actions which have been taken in Nyasaland and now taken in Northern and Southern Rhodesia, indicate that the Government are not going to seize the opportunity of having control of the two protectorate countries to establish racial equality and social and economic development.

There has recently been a conference in London regarding the Constitution of the Legislative Council in Northern Rhodesia. This is a matter directly under the Colonial Office. It gave them an opportunity to prove their case that their concern was to move towards racial equality in Central Africa. Instead of that, whilst the old Legislative Council had two Africans in 23 the new Legislative Council is to have four Africans in 27. Does that really represent the mind of the Government in seeking fuller representation of the African population of Northern Rhodesia?

A Dangerous Move

In addition, there is not to be a single African on the Executive Council. They are there in Uganda, in Kenya, in Tanganyika, but not one in Northern Rhodesia, where we ought to take this opportunity of extending racial equality. More than that, the very dangerous move has been made of reducing protectorate authority over that territory. The number of *ex-officio* members is to be reduced from six to five, reducing the authority of this House in its duty to protect the African population and increasing the representation of the settler population

The next point which I want to raise in connection with Central Africa is not the direct responsibility of the right hon. Gentleman's Department, but I hope that he will excuse my raising it. It is the question of how the African representatives are to be appointed in Southern Rhodesia.

The 'Times' of October 30, reported that two African representatives and the European representative of African interests in Southern Rhodesia are to be elected by the ordinary electorate of 49,000 Europeans and only 400 Africans. I want to draw the attention of the right hon. Gentleman to the statement which his colleague, Lord Munster, the Under-Secretary of State for the Colonies, made in another place (the House of Lords) on July 28.

Right Of Nomination

Lord Munster said that he would draw the attention of the Governor of Southern Rhodesia to the fact that Africans might like to choose their own representatives. He said he understood that the African candidates would be selected by an African organisation before nomination.

I have studied the Federal Gazettes and I have studied the Southern Rhodesian Press. I have found neither in those official documents nor in the Southern Rhodesian Press any reference to any African organisation nominating these African candidates.

Instead, I have found reports that two African candidates have been put forward by the Federal Party and one by the Confederates. This is a complete repudiation of the statement given by the Government, either tonight or tomorrow, to reply to this point and to insist that Lord Munster's statement shall be carried out!

Kenya

I turn from Central Africa to Kenya. One could say very much in criticism of the Government's policy in that Colony. I shall not say much tonight, because I believe that the most important part is to concentrate upon a constructive solution of the situation there.

I only say to the Minister of State for Colonial Affairs that I have passed on to his Department many reports of occurrences there—of shootings in the back of Africans asked to leave their huts and of conditions of prisoners—which I do not believe represent actions by the British troops in that country, but which do represent charges, at least, against the Kenya Police, Reserve and against African police, which ought to be investigated

thoroughly by the Government.

I content myself with that criticism.

I pass on to what, I believe, should be the solution on the present situation.

The greatest mistake which the Government have made in their Kenya policy has been to refuse to accept the co-operation of Africans who, while critical of the Government, abhor the methods of Mau Mau just as much as the methods of the Government.

The attitude of the Government has been that unless any African was a 100 per cent. supporter of their policy, he was outside the pale.

Course Of Conciliation

I ask the right hon. Gentleman to begin a course of conciliation in Africa, first by responding to such men as Mr. Joseph Murumbi, who have put forward constructive proposals in a helpful and conciliatory way, and to look to the detention camps and prisons for Africans there who can speak for the African people, against whom there has been no charge of violence or of outrage.

Unless an approach is made to them, we will not make the contact with the African population in Kenya which is essential to any solution.

I am only going to list the heads of the other subjects upon which I believe agreement must be reached, but before I list them let me say this. I have always taken the view that there were men in the European, Asian and African races alike upon whose co-operation in a constructive policy one must rely to find a solution of Kenya problems.

I suggest, first that the Government must deal with the land problem of the African population.

When I came back from Kenya last November, the parallel which struck me after my visit to the African reserves there was the valleys in South Wales in the 1930s. Seventy per cent. of the population was unemployed and whole populations were driven out from those valleys. In some South Wales towns one did not find a young man or a young woman. That is the same with the Kikuyu reserves. They are of 450 to 1,000 per square mile. To the Africans, land is what work is to us. Land is life, and with the populations so crowded on those reserves there is no living there for them.

The Government must deal with the problem, and I suggest to the Minister of State for

Colonial Affairs that the European population in Kenya should recognise that the African population has the first right to land in that territory.

When there is unused land unoccupied land in territories that have been reserved for Europeans, that land ought to be

made available to contribute towards the solution of the land hunger of the African population.

I do not pretend that will be enough, but the psychological value in encouraging good relations would be almost immeasurable.

(To be Continued)

AFRICAN NATIONAL CONGRESS

ANNUAL SESSION AT QUEENSTOWN

THE 41st annual meeting of the African National Congress was held at Queenstown last week-end. The deposed chief A. J. Lutuli who for the first time ignored the ban imposed on his movements by the Minister of Justice, under the suppression of Communism Act, presided. In the course of his presidential address Chief Lutuli said he was pleased to see that the African National Congress was attracting interest overseas and he welcomed the interest shown by Dr. Nkrumah, Prime Minister of the Gold Coast, President Naguib of Egypt, and the Prime Minister of India, Mr. Nehru.

He said that he regarded with suspicion the American air bases in Africa and the British Government's plan of making "an arsenal of Central Africa." "We do not want to be made a war zone," he said.

"This annual get-together may not be a welcome event among some White people, who believe that denying us an opportunity for free association will stop us fighting for our rights.

"They forget that the urge and yearning for freedom springs from divine discontent. In spite of the ban imposed on leaders of the people, we have been able to carry on our work. In this fact we are particularly grateful to the South African Indian Organisation," said Chief Lutuli.

"This year we have witnessed a crescendo in the apartheid song. This has brought severe strain and tension not only between the White groups but also between Black and White," he added.

Professor Matthews

The freedom of Africans would not harm any other race in South Africa, said Professor Z. K. Matthews, vice-president of the African National Congress. He said that no apology was made for his being there and no apology was made for fighting for freedom. The people were determined to be free.

Africa was the second largest continent in the world and there was enough room in it for all people who would make a contribution to the development of the continent, the Professor said.

Everyone who wanted to make the continent his home, but recognised the equal right of others to make it their home, was welcome.

It was the spirit of working for the common good that the Congress sought to promote, Professor Matthews said.

Mr. P. Byleveld, a European and chairman of the Congress of South African Democrats, said that his organisation believed in the right of all people in Africa to be free.

He said that the task of his organisation was to mobilise those Europeans who believed in freedom. It wished to cooperate with the non-Europeans to help them get freedom and equality.

Mr. Yusuf Cachalia, a member of the South African Indian Congress, said that what was taking place in Queenstown was the most important thing in South Africa today. The Indians had a common cause with the African people in the Union.

Mr. Patrick Duncan, who is to stand for the Senate as a Native representative, said that everyone who made South Africa his home was an African. He hoped that he would be in the fight for justice to the end.

Cuticura
SOAP

The medicinal and toilet properties in Cuticura Soap not only cleanse the skin thoroughly, but help it to retain its beauty and its natural moisture, so easily "dried out" in hot climates.

For Flawless
COMPLEXIONS

PROF. C. M. DOKE CONDEMNS APARTHEID

IN an interview with the Johannesburg correspondent of the 'Natal Mercury' on the eve of his retirement as head of the Department of Bantu Studies at the University of the Witwatersrand, Professor C. M. Doke is reported to have said:—

"Apartheid in South Africa is selfish, one sided and unilaterally applied.

"I have had contacts in many Bantu tribes with men whose intellectual ability and potential is absolutely unknown to the average European in South Africa.

"When the average European thinks of Natives he thinks mainly in terms of 'Jim Fish.' But there is a vastly different potential among these people. The potentiality for culture is there, and should be seriously considered by the makers of Government policy."

Professor Doke added that he considered apartheid to be dangerous because it might so easily precipitate a clash between the races.

Asked what he considered to be the highlights of his career, he replied: "I feel most gratified about having some distinguished Natives, including Dr. Vilakazi,

the Zulu poet and prose writer, who published five books.

"I have three Native assistants in the Department here—each of whom holds the M.A. degree taken in studies at this University. All have published books, and one—Mr. C. L. S. Nyembezi—has published what is probably the most outstanding novel ever produced in Zulu. Next year he becomes Professor of Bantu Languages at Fort Hare."

Professor Doke came to the University of the Witwatersrand in 1923 and virtually founded the Department of Bantu Studies. From his Department has grown the Department of Phonetics and Logopedics, with its important speech-correction clinic.

He is the author of nearly 100 publications, has made numerous expeditions as part of his researches, and has studied various Bantu languages and their dialects. He retires on December 31.

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns. Apply:

9 Adams Arcade,
40 Market Street,
Johannesburg

UNIVERSITY OF NATAL (NON-EUROPEAN SECTION) DURBAN 1954 SESSION

Courses for NON-EUROPEANS leading to Degrees of Bachelor of Arts., Bachelor of Commerce Bachelor of Education., Bachelor of Social Science., Bachelor of Social Science (Social Welfare,) University Education Diploma.

These courses will be held at SASTRI COLLEGE and will commence on SATURDAY 27TH FEBRUARY, 1954.

BURSARIES AND LOANS are available; Details and forms of application will be supplied on request. Completed application forms for bursaries must be received before 31st January, 1954, in the office of the Non-European Section, University of Natal, Durban.

ENROLMENT will take place at the University Buildings, (situated at the rear of Sastri College,) Winterton Walk, on the following days:—

B.A. STUDENTS: (Part-time) Friday, 19th February—3 p.m. to 5.30 p.m.

Saturday, 20th February—9 a.m. to 12 noon and 3 p.m. to 5.30 p.m.

B.SOC.SC. STUDENTS: Saturday, 20th February—3 p.m. to 5.30 p.m.

B.E.D. and U.E.D STUDENTS: Saturday, 20th February—9 a.m. to 12 noon.

REMEDIAL EDUCATION STUDENTS: Saturday, 20th February—9 a.m. to 12 noon.

B. COM. STUDENTS: Saturday, 20th February—3 p.m. to 5.30 p.m.

B.A. STUDENTS: (full-time.) Wednesday, 24th February—9 a.m. to 12 noon and 3 p.m. to 5.30 p.m.

Students unable to attend at the times given above should make a special appointment.

Students who intend to enrol for the University Education Diploma or for the first year Bachelor of Commerce Course are asked to notify the Organiser as soon as possible as the formation of these courses will depend on the number of students enrolling.

N.B. All part-time students who enrol after the 20th February and full-time students who enrol after the 24th February, will be liable for £1 late fee fine and £2 late fee fine if they register after the 30th March.

A fixed time-table will be posted on the notice boards of the University of Natal offices, non-European Section, and students should acquaint themselves with this before enrolling. In 1954 classes will not be held on Saturdays after 1 p.m. not on Sundays.

OPENING OF UNIVERSITY RESIDENCES: (Wentworth,) from 1st February, students coming from a long distance may go to the hostel in the first place, provided they notify the Hostel Warden, but it may not be possible to admit them to permanent residence as the accommodation at Wentworth is reserved in the first instance for medical students.

Further particulars and all necessary forms will be provided on application to the Organizer, non-European Section, University of Natal, Durban. (Phone 28982.)

LIBERAL PERSPECTIVE

THE "EXTREMISTS": LIBERALS AND NATIONALISTS

By C. W. M. GELL

AFTER 'Die Transvaler's' first brief dismissal of the Liberal Party as some new species of jingo in disguise—a curious accusation from unrepentant apostles of Afrikaans-jingoism—the Nationalist press has adopted a more thoughtful attitude towards the new party. This was particularly evident in 'Die Vaderland's' editorial of August 25, in which the Liberals' sincerity was commended but their unreality deplored. "The historical fact that a living together of races of dissimilar level of civilisation and difference in outlook and background must result sooner or later in racial tensions or disturbance is simply shifted aside as a false hypothesis." And the paper proceeded to draw the Liberals' attention to "what happened in India and Palestine before the apartheid solution was applied." It further recalled that Europe consisted of about 25 countries, each with its own nationhood, own race, language and culture. Now the Liberal Party must be quite unmagical if it believes that Europe would have done better if its people had all been thrown together in the same pot."

But, that aside the question of whether exclusive nationalisms have not been one of the most fruitful causes of war, "the historical fact" cannot fairly be used as a "hypothesis" about the future at all. The most that could be said is that "a living together" of dissimilar peoples has always in the past produced disturbance. Even if this were true, it still does not preclude the possibility of a peaceful "living together" in the future. But it is not, in fact, true. Switzerland is the most obvious contemporary example, where, though cultural levels are similar, outlook and background vary greatly, as do race, language and culture content. Conversely Brazil, whose solution is decried only by those who know nothing about it. And what do we say about that polyglot agglomeration of races and cultures that comprise the "European" majority of the population of the U.S.A.? Going further back, we can notice the racial and cultural diversity of the Roman Empire which lasted as long as a mortal state has any right to expect. And the peoples now known as British were very far from being homogeneous in race or culture. The unity of Great Britain was not a natural and inevitable growth from within, but the artificial imposition of a united government. The Irish

were a territorially homogeneous exception to this process.

And this brings us to 'Die Vaderland's' list of historical examples. If there is any force in these precedents, 'Die Vaderland' is arguing in favour of complete territorial separation or total apartheid—as between Britain and Ireland. For that was "the apartheid solution" applied in India, Palestine and for the most part in Europe, where countries are based primarily on ethnic, linguistic or cultural territorial communities.

In South Africa, however, we are for better or for worse already "thrown into the same pot" and there is no clear territorial basis for partition. We live and work inextricably intermingled. The sort of popular apartheid practised by the Nationalists—a continued "working together" but an enforced "living apart" in slightly separated residential districts within each municipal area—is not "the apartheid solution" used in India, Palestine or Europe. Nor would the parallel be justified, even if all non-Europeans lived in the Reserves with their male population working among us as migrant "visitors." Large numbers of Irish, singly and in families, live and work in Britain where they acquire citizenship rights after six months. Do the Nationalists contemplate that? Do they even contemplate genuine territorial autonomy or sovereignty for the Bantu "national homes"?

'Die Volksblad' on July 14 cautiously agreed with Alan Paton that the only honest choice for South Africa was between the Liberals' common citizenship and total apartheid. "Many Nationalists would like this latter, although we cannot yet see the end-point of that ideal today. Possibly European and non-European can never be completely separated." The Liberals, however, say this will not do. For both moral and expedient reasons there must be complete honesty about the end to be attained eventually. Nationalists allow that the Liberal ideal is sincere and honest; they only deny that White men will ever accept it. As 'Die Oosterlig' wrote on August 25: "Whatever differences there are among Europeans about colour policy, they stand united enough about what they will not have, i.e. the sort of nation the Liberalists hold in prospect."

Liberals on the other hand agree that in certain circumstances total apartheid would be a moral

and practical solution. But they see no likelihood of Europeans ever surrendering their non-White labour or making ever a share of territory (say, the Transvaal and Natal) commensurate with African numbers and their contribution in terms of labour to the Union we have built together. Even SABRA, which considers these matters on a moral plane, has got no further than offering the Reserves and the Protectorates which, even if they were ours to offer, are already overcrowded in terms of carrying capacity.

But these are our alternative goals—to share our citizenship and opportunities, abandoning our fears and prejudices (which may yet turn out to be phantoms of imagination or distorted thought) in the hope (we can say no more) of developing a multi-racial South African patriotism with a common western culture gradually evolved; or to share our land in fair portions so as to obtain White and non-White consent for the new frontiers, the vast exchange of populations and the far lower living standards that must result from unscrambling our "mixed pot."

It is no use 'Die Vaderland' belabouring the Liberals for "arousing false expectations about political and social rights which the Europeans would never grant." These ideas and expectations belong to all humanity today and South Africa alone cannot swim against the stream. Non-European demand for these rights long antedates the foundation of the Liberal Party. The D.R.C. and SABRA—besides many prominent Nationalists in unguarded moments—have admitted that

they cannot be for ever denied to the four-fifths majority of our population, even if we Whites choose the morally and materially disastrous course of setting up a siege economy.

And we cannot escape this dilemma by specious arguments about "separate residential areas" or "the fullest development within their own (strictly limited) sphere;" nor by bemoaning our misfortune is not being as other nations are, a fairly homogeneous community with a clearly defined territorial unity. We must be men enough to face the reality of our existing situation as a small, privileged aristocracy in a society and a world which will not much longer tolerate our colour-caste rigidity; and then to choose our new goal, honestly weighing all its implications for good or evil.

Liberals believe that they are putting the one alternative forward today more frankly than the Nationalists support the other. And they fear that White South Africa will continue to procrastinate with probably fatal results, unless it is squarely confronted with both alternatives, however immediately unpalatable.

For there comes a day when the voices of reason and moral probity can no longer be heard above the clamour of the baser emotions, when differences of opinion and even pace are labelled "heresy" and "treason," when you have to be unreservedly "for" or "against" some ignoble expression of group selfishness. That day is uncomfortably close upon us now. And we have, therefore, to face our destiny and choose our path, before the initiative is wrested from us by events

BONES WANTED

We Pay
£7 PER TON
F.O.R. your
Station or Siding

BAGS RETURNED RAILAGE PAID

For Full Particulars write to:

THE
**BULLBRAND
FERTILIZERS LTD.**

SARNIA,

NATAL.

THE SAMPATTIDAN YAJNA—ITS IDEOLOGY AND TECHNIQUE

By VINOBA BHAVE

[Vinoba Bhave has been doing wonderful work solving the law problem in India, by non-violence means. His great achievements are the wonder of the world. He is now engaged in getting the wealthy to part with their wealth. Sampattidan means the gift of wealth.]

It should be clearly understood that the Sampattidan Yajna is not intended for collecting or creating a fund. There is not only a difference in its purpose but also in the technique of its collection work. If there were the usual way and idea of a centralized fund, it would not be called Yajna or Sacrifice. The Sampattidan movement has been named as Yajna deliberately and with mature thought about it, and the Yajna is a religious duty which applies to all without exception. It has a universal character in that nobody can escape it. It is of the nature of what are called man's *prahmani dharmanti* i.e. man's basic duties, such as truth etc.

It is thus that the Sampattidan Yajna differs vitally from other usual collections. We do not ourselves receive the gift of money or anything else, we only take from the donor the gift-deed, that is, the promise to give. The donor himself undertakes to administer his gift in the service of the poor. He too does not give any money to the poor, for money may be misused. The use of money in Sampattidan will be generally forbidden, except for purposes of a social nature. For example, we may ask for money for purchasing cement for the construction of wells, or for purchasing a pair of bullocks for co-operative use by two or more peasants jointly. One may still entertain the fear that the peasant in question might sell away the bullocks and the money would be lost. But that would be going too far. Such distrust will not help us. We have to act on the faith that our goodwill will produce similar goodwill in others. And this is not a superstitious faith, it is a faith based on long experience of human psychology. As the movement goes ahead, we hope to go to every village and ask every man to give his bit—a sixth, an eighth or a tenth portion of his produce for the common good of society. They will naturally give what they have. The

peasant will give grain while the artisan will give things he manufactures. For example, the carpenter will contribute his labour and make us, say five ploughs. All these contributions will go to the entire village, to build the people's store of wealth. We will do the same in the cities. We will ask the rich to shed off the sense of ownership and share their wealth with the needy. We will make them realise that their interests and those of the society are and should be identical.

After all, there is no reason for any clash of interests between the employers and the employees. Can we conceive of an All India Sons' Organisation and an All India Parents' Organisation each seeking to safeguard its interests against the other? It is really amazing that today we find teachers and students organising themselves into separate bodies in the belief that their interests are different and even contradictory to each other. This is an indication of a perverted mentality—of the increase of demonic psychology fast overtaking the mind of modern society. We have to fight this evil tendency and bring in genuine co-operation where there is conflict. We want rich to see and appreciate that those who do physical labour are also entitled to a due share in the wealth produced.

Why should not there be the same partnership between the owners of an industry and its workers as there is between different owners? Of course, I am speaking of real partnership—that of the equalist. I will tell the city-dwellers: You have received amply from the villagers; it is now time that you give a share to them in your wealth. And it will not do to give what you can once only and regard yourselves as free from any further obligation in this regard. It will not do for a man to want to free himself from a religious obligation. He must want to get rid of an evil habit, but not of meritorious one. I therefore ask the Sampattidan donors if it is a sin that they should want to be released from its obligation after they have done their bit once. They have to accept it as a religious duty to be done continuously all their life.

It is said this is difficult to do. I say it is not. A friend

expressed his readiness to contribute twenty-five rupees every month for the whole of his life. I explained to him that this is more difficult. He might become poor and then he would be compelled to break his promise. On the other hand if, instead of a fixed sum of money, he decided to contribute a fixed portion of his income, he would be able to keep his promise more easily. In that case if he gets only half a loaf of bread, he may yet part with a sixth of it in favour of the poor. This is why I insist not on a fixed sum of money but on a portion of the income or procedure. Viewed thus, the Sampattidan should not appear burdensome to anybody. A man does not feel the burden of his body, nor should he feel that of duty enjoined by true religion. Far from being burdensome, the acceptance of religious truth is a source of inspiration, it adds to our feeling of life.

There is one thing which we will demonstrate through Sampattidan: that non possession is a force for social good. We have long known that non-possession brings about individual purification. We have now to realise that it can also serve as a powerful means of social wellbeing. We have to prove that it is not only spiritually efficacious but it can help us in constructing a better and a richer worldly life. The Gandhi Memorial Fund collected ten crore rupees. But not even hundred crores will suffice for all we want to do. The need of the hour is to mobilise all our wealth in every form and press it into the service of the society. The Sampattidan way will turn every house into a bank on which the society can draw freely for all its wants. And because what is offered will be used locally, it will make a very easily workable plan. It will directly lead to the building up of the collective strength of the people. It will unite them with one another and release tremendous energy for constructive effort. We know that practice of equality and renunciation are good, but we have to look at them afresh and see them as forces for promoting social welfare. The little that we have done is enough to show its vast potentiality in this direction. Even at the rate of hundred rupees for an acre, on an average, the land we have received so far would amount to twenty crore rupees. Had I set to the collection of money, instead of land I would have had to face numerous difficulties,—all leading to many undesirable things tarnishing the purity of the work.

Referring to the Sampattidan Yajna, a newspaper man recently said of me that Vinoba wanted neither land nor money; he only wanted some bits of paper, the gift-deeds. Just as one propitiates a deity with flowers, even thus one can please Vinoba by putting a paper-garland round his neck: It is like 'Repeat the Lord's name, one does not need to spend anything in it,'—as the Hindi adage has it. The comment was meant as a taunt, but it is substantially true. We do honour the word of the donor more than his money. For the time being, there is the safeguard provided in the Sampattidan pledge that I will instruct regarding the use of his gift. But this will not be possible when the movement gets into swing and we begin to receive not hundreds but thousands of such offers. Then we will have to proceed on absolute trust in the sincerity of the donors.

So we have now reached a stage when we have to set to the problem of the distribution of wealth. The Government cannot do much in this task. The Government is after all only a bucket, while the people are like a well. If there is no water in the well, how can there be any in the bucket? We will therefore go to the source of the water—the people. What the Government cannot do, the people can. We have discussed the idea of Sampattidan long enough; I now want that in the coming two or three months a beginning should be made to put it into practice.

TROUBLED WATERS

By JOHN O'HIND

This book deals with that period of Indian history when three empires were at a clash with each other on the Indian Peninsula. The Mughal Empire was breaking up; the Maratha Kingdom was declining; and the British were establishing themselves. The story is full of suspense, keeping the reader engrossed in the acts of heroism and valour, naval bombardment and piracy on the high seas, escapades, a chase with bloodhounds, and romance. Order your copy as soon as possible, as there are only a few copies on sale at our office.

Price 10s.

Available at:

'Indian Opinion',
P/Bag, Phoenix, Natal.

AFRICAN VIEWPOINT

CHRISTIAN FRONT AGAINST APARTHEID

By JORDAN K. NGUBANE

In my last article I pointed out that the oppressed African and the white Christian face a common challenge from the apartheiders. The African is being robbed of the right to learn those things which, we believe, will enable him to live in the closest possible accord with what we believe to be the Divine Will. The white missionary is slowly being denied the right to teach those things he sincerely believes to be true. Our reply to this should be a common front against the common danger.

Most people tend to jump to the conclusion that a common front necessarily means political action. And it is true that there is infinite scope for political action against apartheid. But apartheid does not challenge those things we regard as politically perfect only. It threatens things of the spirit as well. When a tyrant in Pretoria sits down and prescribes what form of education the African child must have to make him subservient to the interests of the whiteman, what he does is to set a ceiling upon which the human personality in the African might not grow. But the human personality and all it stands for are essentially the divine link between man and our Creator. Our job on earth is to labour to make that link more perfect; more productive of good. We need to be free to do that. Apartheid says we have no right to be free. It straightway proceeds to work up a complicated system by which to keep us in bondage. In doing that it seeks to pervert the human personality in us and, consequently, defeat God's purpose. From this it is clear that true Christianity and apartheid are poles apart. It becomes a Christian's first duty to his God to resist apartheid. Political resistance would be of very limited effect in the spiritual field. But spiritual resistance is quite a different proposition. What do we mean by spiritual resistance? The wilful refusal to make of the African a human being developed imperfectly; the creation of an atmosphere in the Christian camp permeated by the will to accept the African as an equal.

I am grateful for beginnings already made in this direction. Quite a number of highly placed Anglicans are seriously considering the prospects of having mixed congregations. The Ch-

tholics recently appointed an African to preside over the diocese of Leribe in Basutoland. These are beginnings in the right direction; but they are only beginnings and nothing more. And they are not too wonderful beginnings either. So we must not make much of them.

What we need in the Christian camp is a positive and determined campaign to break down racialism on the widest field possible. Very many white Christian leaders run away from facing this challenge by saying that the white Christian is not ready for this. I do not accept this. How can any serious Christian come to me and tell me that I must tolerate sin? The white Christian who advocates discrimination based on race is in error and that error is of a sinful type. Why should I allow him to perpetuate his error and thwart the growth of innocent African human beings?

We need to be quite aggressive in our advocacy of this positive campaign of spiritual resistance. That aggressiveness must start where the white Christian and missionary have the greatest say—in missionary colleges. The tradition is still very strong in these colleges which holds the white man as the African's superior. For example I do not know of any college headed by whitemen where the African and the European teachers have tea together and dine together. If there is one I am anxious to know of it. It will be argued thus that very many white teachers would not like social intercourse with the Africans. All right. If they will not stand being placed on a footing of equality with the African, let them clear out of African schools. They have no business to teach our children when they regard us as their inferiors.

Now, I am not blind to certain very practical difficulties. The better-paid whiteman demands a more expensive cuisine and comfort which the African cannot afford as a rule. But this does not mean that the African who can afford them should be debarred from dining at the white table. Nor do I lose sight of the inferiority complex ingrained in very many educated Africans. Very many of them would find it embarrassing to dine with their white fellow Christians. But by allowing this complex to remain as it is and not attacking it in a positive way, we assist in

the process of dwarfing the personality of the African. The fully developed African who feels comfortable at table with the whitemen must be given scope to sit by their side if he likes. My point is: a positive move must be made to provide facility.

I know very many African teachers might oppose this. Very many of them have been brought up in the tradition of regarding themselves as the whiteman's inferiors. But if it is sinful for the whiteman to impose his so called superiority on the African, it is equally sinful for the African to accept inferiority. In any case the African will, in the course of time, realise what his own true position in life is. If he is still partially ignorant or timid, let no white Christian exploit that.

A positive beginning could be made over the question of African and European teachers having tea together not occasionally, but as a matter of policy. We could leave the question of dining for another occasion.

We next come to the relations between the white staff and the African students. I want to deal with these from two angles: the tutorial and the administrative. Up to not very long ago I was myself a student. I left college only sixteen years ago and in that period I have not become aware of a very violent change in the relations between white teachers and African students. What happened then continues in very many ways. The overwhelming majority of men and women who taught in African schools showed a love for the human beings entrusted to their care which transcended all barriers of race. They behaved to us as they would have behaved to white students. I believe the majority of white teachers in African schools still belong to this class. That is the type of teacher I want for my child.

A small minority came along with airs of superiority and constantly reminded us that they were making great sacrifices in teaching us. These people are a curse in our colleges. They have played no small part in working up student tensions in recent years. They are largely to blame for the riots, violence and arson which are so marked a feature of our college life.

You see, everywhere the African is revolting against the concept of regarding him as the whiteman's inferior. Take any aspect of African life; the theme of revolt is there—with varying degrees of emphasis, depending on prevailing circumstances. On the gold mines, where you have

the most backward African, we have had the great strikes. The urban working class sent about 8,000 resistors to jail. Students throughout the world are always at the vanguard of revolutionary movements and it never surprises me that there should be so much trouble in our colleges; it never surprises me to see so many explosions because so much inflammable material is being allowed to accumulate by the white authorities. I am against violence. But that is not enough. To eradicate it we must get down to its root causes. In our colleges the cause is the revolt against domination. When the African student comes up against things which smack of white domination he revolts. He sees them in the relations between African and white teachers and in the relations between himself and those of his teachers who are colour-conscious. He sees them also in the way his college is being administered. There, as a rule, positions of responsibility are generally the exclusive preserve of the whiteman. Policy is orientated in the direction largely of suiting the convenience of the white staff. The African student remembers that the college is said to be his; not for white students. He sees himself treated as a beggar in his house. The result is: he revolts.

This, however, helps only the apartheidier. So it becomes the job of the white Christian in our schools as well as ours to sit down together and run our colleges along lines which will not accentuate racial friction. I propose here that we should have Africans in larger numbers on the governing councils of these colleges. In these boards, the principle of white domination is still unconsciously maintained. You find them loaded with whitemen while African representation is only of token dimensions. Here again, there are practical difficulties. The Africans are a poor community and do not have the money to pour into these institutions. The whiteman has the money and he dominates. For a long time we shall need white money, but it is time people realised that a bigger African say in the administration of our schools is a positive investment in goodwill. You do not need to reduce white representation; increase African numbers on the governing boards.

The overall strategy must be to bring up a generation of Africans nurtured in the tradition of equal partnership with the whiteman; African men and women who will see prospects of a better future for themselves in sharing a common front of all

true Christians; a force so powerful, even the Verwoerds will pause before it. We must have the courage to give a positive, practical form to the ideal of human brotherhood in Christ. If we cannot do that, well we have no right to oppose the evil things advocated by apartheid. If our faith in the things we believe to be true is so shaky that we hesitate, we have no right to point condemnatory fingers at the apartheid-ers.

I must not be misunderstood. I do not agree with those who say white teachers should clear out of African schools. I want

white teachers in African schools; not as a temporary measure. I want them because as human beings they have the right to serve where they feel they are best qualified. I equally welcome Indian or Coloured teachers in African schools—because my ideal is an integrated multi-racial community bound together by common loyalties. But I have no time for the advocate of white supremacy in our schools; nor for anything which smacks of white domination. Because white domination is the thing that makes us quarrel; it makes us enemies.

U.N. COMMISSION TO CONTINUE

ON Saturday, December 5 the U.N. Special Political Committee adopted a resolution recommending the continuation of the life of the commission of inquiry into the racial situation of South Africa and inviting the Union Government to "extend its full co-operation to the commission."

Should members of the commission wish to view the consequences of the apartheid laws in the Union by "looking over the fence" from the British, French or Belgian territories in the north, they are likely to find that their way will also be barred.

Britain, France and Belgium, like South Africa, told the United Nations that the establishment of the commission was illegal on the grounds that the Charter expressly excluded the world organisation from interfering in the domestic affairs of member states.

Under the terms of the resolution, the commission is asked to examine the situation in South Africa, particularly in relation to Article 14 of the Charter.

This article says that the Assembly "may recommend measures for the peaceful adjustment of any situation, regardless of origin, which seems likely to impair the general welfare or

friendly relations among nations."

The object of the inclusion of this proposal in the resolution, Sapa's correspondent learns, was to enable the commission to go to countries where they consider that the racial conditions in South Africa are harming relations between those states and South Africa and to report on such a situation.

Attention was drawn to the danger of such a proposal by Mr. G. P. Jooste, the leader of the South African delegation.

The concern and doubt felt about the extension of the work of the commission to cover the field envisaged by Article 14 of the Charter were reflected in the result of the separate vote taken on that part of the resolution.

This showed that 29 states favoured such a course, 14 were against and 13 abstained. Countries like Brazil, Cuba, Ecuador, El Salvador, Honduras, Costa Rica and Iceland, who voted for the continuation of the commission, were among the abstentions.

Israel, a state which voted for the commission, joined Australia, Belgium, Canada, China, Colombia, Denmark, France, Greece, Holland, New Zealand, Sweden and Britain in opposing the clause.—Sapa.

LUXURY
and TOURIST
SERVICES
EVERY
MONTH
from

NAIROBI

TO INDIA & PAKISTAN

AIR-INDIA
International

75 Salisbury House
Smith Street, Durban
P.O. Box 1955.

Details from I.A.T.A. Airlines and Agents.

SHINGADIA STORES

(Prop: Premier Silk Bazaar Ltd.)

Direct Importers

Drapery, Outfitting, Fancy Goods,
Oriental Curios Etc. Etc.

P.O. Box 111. UMTALI, S. Rhodesia.

Telegrams: "Prem silk" Phone: 2523.

PREMIER WHOLESALERS

(Members of the Mashonaland Wholesalers Association)

Everything for the African Trade. Prints, Khaki,
Calicos, Blankets, Shoes & Fancy Goods.

P.O. Box 319. Phone: 2523/Extn 1.

UMTALI, S. Rhodesia

RHOD-INDIA LIMITED

Exporters, Importers & Manufacturers Representatives

Piece Goods, Hosiery, Jute Goods.

Enquiries Solicited. Prompt Attention.

"Aryan Mahal" 6th Floor,

Plot 43, "C" Road,

Churchgate Reclamation,

Cables "Indorhod."

BOMBAY, INDIA.

Phone
Day 24169

Phone
Night 833549

L. RAJKOOMAR (PTY.) LTD.

14, CROSS STREET, DURBAN.

Funeral Directors and Manufacturers of all classes of
Coffins and Wreaths

Contractors to the INTERNATIONAL FUNERAL
COMPANY, LIMITED.

Reg. Office: 14 CROSS STREET, DURBAN

Country Orders for Coffins and Wreaths,
accepted by phone and despatched by rail
at the shortest notice.

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN".

Phone 29368

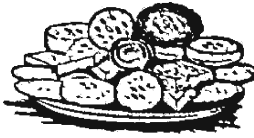
P. HARGOVAN & CO. (PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS
AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

Always Better. Better Always.
Are Kapitan's Tempting
Sweetmeats.

For nearly half a century we are leading in the
manufacture of Quality Sweetmeats and Cakes.

TRY US FOR THE LATEST INDIAN RECORDS.

Address:

KAPITANS BALCONY HOTEL,

(CORNER SWEETMEAT HOUSE)
Corner Grey and Victoria Streets
DURBAN.

Phone 23414.

Tel. Add. 'KAPITANS.'

P.O. Box 96.

Phone 24471.

To Furnish Your Home Economically

See

LALA BABHAI & CO. (PTY.) LTD.

Show Rooms At 107 Prince Edward St. & 78 Victoria St.
DURBAN.

Stockists of:—

NEW & RECONDITIONED FURNITURE & HOUSE-
HOLD EFFECTS. RADIOS & RADIOGRAMS, MUSI-
CAL INSTRUMENTS, SEWING MACHINES & OFFICE
FURNITURE Etc.

Exporters and Commission Agents for Natal Fruit and
Vegetables. We specialize in green ginger and Indian
Vegetables. Wholesale only. Write for particulars
Box 96, Durban.

DHIRUBHAI P. NAIK

Travel, Insurance & General Agent

Book with us for your travelling by Air, Sea or Land either to India
or to any part of the world.

All types of Insurance—Life, Fire, Burglary, Riot, Storm, Accident,
Plate Glass, etc.

Consult Us Free of Charge For Your Income Tax, Personal Tax,
Writing Of Your Books, Trade Licences, Revenue Clearance Certificate,
Passports And Immigration Matters.

Representatives: National Mutual Life Asso. Of Australasia,
Yorkshire Insurance Co. Ltd.

Tel. phone: 33-9033. 29a Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING

—CO. LTD.—

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

—&—
Direct Importers.

47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

M. J. PATEL

INTERNATIONAL SPORTS COMPANY

Importers & Exporters & General
Commission Agents

10 Peking Road, Kowloon, HONG KONG.

Special attention is paid
to indent orders

Write To Us For Further Particulars.

Phone 53.

Telegrams 'SOLANKI.'

P.O. Box 208.

Solanki & Co. Ltd.

Merchant & Direct Importers

Extensive range always carried in
the following:

Silks, Drapery, Toilets, Per-
fumes, Curios, Fashion Goods
and Jewellery, Wide Range of
Indian, Persian and Chinese
Carpets.

Stockists of well-known branded
Watches.

COPPERBELT PIONEER STORE

Where Quality and Service
are Paramount.

Luanshya,

Northern Rhodesia.

LIFE INSURANCE

Are you adequately insured?

Have you provided for your dependants?

Prepare for the future

Life Insurance gives peace of mind for the unknown
future.

Insure with "THE OLD MUTUAL" your friend for Life—
The S.A. Mutual Life Assurance Society, which has
best Bonus record in the WORLD.

Representative.—

DAYABHAI PATEL

P.O. Box 1760
JOHANNESBURG.

Phones:— } Business 33-0711
} Residence 33-5961

LATEST MATERIALS!

DOUBLE BORDER PAISLEY
CREPE-DE-CHINE 45" 5/6 yd.

EMBOSS GEORGETTES
all shades 45" 10/6 yd.

OPAL GEORGETTES
45" all shades 12/6 yd.

VELVET CHENILE
GEORGETTES 45" 15/6 yd.

44" PRINTED GEORGETTE
Spot & Floral Designs 45" 4/11 yd.

44" COLOURED GEORGETTES
4/11 yd.

CHAMPALS!

Ladies Latest Plastic Champals
all shades sizes 3 to 7 16/6 pair.
Colours: Green, White, Red,
Brown, Blue and Wine.

SAREES!

EMBROIDERED GEORGETTE
SAREES.
all shades £3/15/0 each.

WHITE COTTON SAREES
22/6 each.

GEORGETTE JARI WORK
SAREES £5-10-0.

EMBROIDERED SUEDE SILK
SAREES with borders 63/- each.

LADIES UNDIES

Huge range of SLIPS, NIGHTIES,
PANTIES, BLOOMERS etc.
Now unpacked.

Saree Borders, Jari Trimmings
Always In Stock.

CHAMPALS

Ladies Leather Champals
Size 3 to 7 11/9 pair.

BABY WEAR!

INFANTS KNITTED WOOL
SHAWLS 17/6 to 30/- each.

INFANTS COT BLANKETS
Pink & Blue 6/3 & 12/6 each.

INFANTS GEORGETTE
DRESSES SMOCKED
18/11 each.

INFANTS BOOTIES, BONNETS,
BIBS, PILCHERS,
all one price 2/11 each.

HOUSE - HOLD

Bedsheets 15/6 to 25/- each.

Pillow Cases plain 3/6 each.

Pillow Cases Embroidered
4/11 each.

Towels from 2/11 to 15/6 each.

Table cloths & Satin Bedspreads
at Reduced Prices.

MENS & BOYS

SHIRTS, PYJAMAS, SOCKS,
TIES, HANDKERCHIEFS Etc.
Specially reduced.

JAYBEE SILK HOUSE

39a MARKET STREET, JOHANNESBURG.

P. O. Box 5169.

Phone 33-6229.

FOR ...

RUBBER STAMPS

AND

PRINTING

CONTACT ...

**STANDARD
PRINTING PRESS**

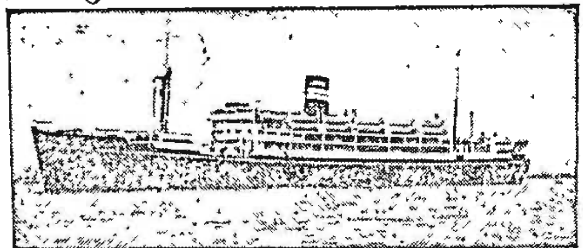
GENERAL PRINTERS
AND
RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.

PHONE 61006.
P.O. BOX 2782.

TELEGRAPHIC ADDRESS
"QUICKPRINT"

ESTABLISHED 1927.

B. i. S. N. Co. Ltd.

S.S. Karanja arriving Dec. 28. Sailing January 3
for Bombay via Karachi and Porebunder

Passengers must conform with the Vaccination and Yellow
Fever inoculation requirements and obtain certificates from their
nearest District Surgeon. Inoculation by and certificates from
private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	without	food	£75-15-0
Second "	"	"	"	50-13-0
Inter-Class	"	"	"	34-3-0
Unberthed (Deck)			without food	21-3-0

Muslim Special Food £11-10-0 Ordinary Food £4-17-6
Hindu Special Food £10-3-0 Ordinary Food £4-5-6

Bookings for 1st, 2nd, Inter-Class and Unberthed (Deck) can
be effected by communication with us by telegram or letters.

Under no circumstances will unberthed passengers be
permitted to keep on deck with them more than one bed-
ding roll and one trunk for use during the voyage.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.

Tel. Add.: "KARAMAT."

Phones: 29121/3 (Switchboard)
24179 (Manager)

Cables & Tel. Add:
"PROSPERITY" (All Branches)

P.O. Box 2197

(Established 1927)

Premier Produce Co. (Pty) Ltd.

General Wholesale Merchants
EXPORTERS AND IMPORTERS

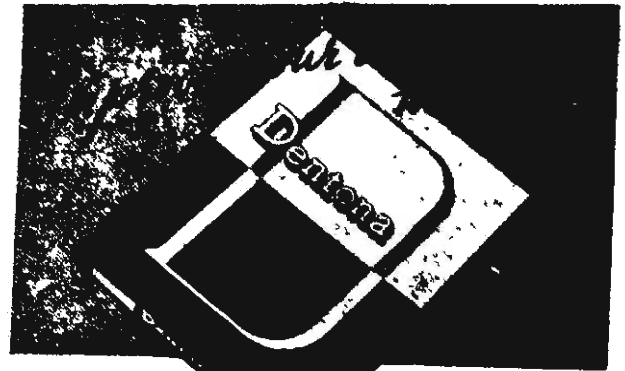
Buyers and large Stockists of all kinds of Indian and European Groceries, Provisions, Soaps, Oils, Grains, Beans, Peas, Kaffircorn, Malt, Maize, Maize Products, Wheat, Wheaten Products, Crockery, Hardware and also Coal of all types.

All enquiries for Export and Import
to the Head-Office.

Head-Office: "PREMIER HOUSE"
364 Pine Street, Durban.

also at

JOHANNESBURG	BENONI
Phones: 34-3554,5	Benoni Coal Site
P.O. Box 200, Fordsburg,	Phone 54-1813,
82, Crown Road,	Rangeview Coal Sites—54-2205
Fordsburg, Johannesburg.	P.O. Box 392, Benoni.

Full range of men's and
boys' khaki shirts and
clothing.

In khaki
guba
tropics

DENTONA
SHORTS AND SLACKS
IN WOVENSATIN
TRADE ENQUIRIES

UNION OF S. AFRICA, SWAZILAND, BASUTOLAND,
SOUTH WEST AFRICA, SOUTHERN BECHUANALAND.

DENTON TRADING CO
JOHANNESBURG P.O. Box 3561

N. RHODESIA
FEIGENBAUM BROS.
BULAWAYO P.O. Box 384

SOUTHERN RHODESIA
MASHONALAND, P.E.A. & N. BECHUANALAND
W. F. NEUMAN
SALISBURY P.O. Box 1492

BRITISH EAST AFRICA
VAN BRUSSEL & CO. (E.A.) LTD.
Trust Houses NAIROBI

BULAWAYO CLOTHING FACTORY LTD.
Phone 2410, Bulawayo, P.O. Box 427, Southern Rhodesia.

Proprietors:

C. L. Patel, D. K. Patel
V. B. Patel, H. J. Patel
K. C. Patel

The Star Clothing Factory

Wholesale Merchants

CLOTHING MANUFACTURERS

P.O. Box 237. Phone 514.
Jameson Road, Livingstone,
NORTHERN RHODESIA.

Our S.A. Representative:

H. L. Hompes & Co.,
(Pty.) Ltd.

Durban, P.O. Box 1301.
Johannesburg, P.O. Box 3480.
Capetown, P.O. Box 824.

NEW TYPEWRITERS

POPULAR MAKES

Remington, Smith-Corona, Olivetti,
Hermes, R. C. Allen.

PORTABLE & STANDARD MODELS
AVAILABLE AT:

NATIONAL OFFICE SUPPLIES
(PTY. LTD.)

(Directors: N. V. MENTA, J. P. GOKOOL, E. V. MENTA)

LEGAL & COMMERCIAL STATIONERS
OFFICE EQUIPMENT SPECIALISTS

76 Victoria Street, Durban.

PHONES 22422
62839

P.O. BOX 127
Tel. Add. NOURIMETKO.

For Quality Printing Consult:-

UNIVERSAL PRINTING WORKS

Commercial Printers & Calendar Specialists

9 Bond Street, Durban, Phone 25295.

ઇન્ડિઅન

ઓપિનિઅન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

પુસ્તક પર મું—અંક ૫૧
તા. ૨૫ ડિસેમ્બર, ૧૯૫૩.
છુટકે નકલ પેની ૬.
દર શુક્રવારે બહાર પડે છે.

સુધારણાનો મૂળ આધાર

(આચાર્ય વિનોબાજીનાં 'ગીતા પ્રવચનો'માંથી)

ખરો ઉપદેશ

મેં અનેકના ઉપદેશ લીધા છે. અનેકની સલાહ સાંભળી છે. પરંતુ મારા આ સફેદ વાળ જેટલો પ્રભાવશાળી ઉપદેશ મેં બીજા કોઈને નથી સાંભળ્યો, કે નથી મારા અંતરાત્માના અવાજ જેટલી અસરકારક કોઈની સલાહ સાંભળી. મેં સરસ માં સરસ ભોજન લીધાં છે, ઉત્તમમાં ઉત્તમ મધ પીધાં છે. શ્રેષ્ઠ સુંદરીઓનો પ્રેમ માણ્યો છે; પરંતુ તંદુરસ્તીના જેવો આનંદ મને કશામાં જણાયો નથી. મેં કડવામાં કડવાં પાન પાન કરેલાં છે, પરંતુ ગરીબી જેટલી કડવાશ કશામાં નથી જણાઈ. મેં લોઠા સાથે કામ પડ્યું છે, અને ભારે ભોજ ઉઠાવ્યા છે. પણ દેવાં જેટલો ભોજ બીજા કશાનો મને નથી જણાયો. સમૃદ્ધિના સઘળા પ્રકારો પાછળ હું મથ્યો છું પણ સંતોષ જેટલી મહાન સમૃદ્ધિ બીજી એકે નથી જણાઈ. આ છે વૃદ્ધત્વનો ખરો ઉપદેશ.”

—અરેબીયન વિજ્ઞાનમાંથી.

આ રચાહી દ્રષ્ટિ શખવાનો અને કેળવવાનો વિચાર ઘણો મહત્વનો છે. બચપણથી એ ટેવ સ્વીકારવા જેવી, કેળવવા લાયક છે. ઘણા લોકોને એમ લાગે છે કે અધ્યાત્મવિદ્યાનો જીવનના વહેવાર સાથે કશો સંબંધ હોય તોયે હોવો ન જોઈએ. દેહથી આત્માને અળગો પાડવાની કેળવણીની યાજ્ઞપણથી યોજના કરવામાં આવે તો બહુ આનંદની વાત થાય. એ કેળવણીના ક્ષેત્રની બાબત છે. અત્યારે કુશિક્ષણથી એટલે કે ખોટી, અવળી કેળવણીથી બહુ ખોટા સંસ્કાર પડ્યા કરે છે. 'કેવળ દેહરૂપ હું છું' એ વાત અથવા સંસ્કારમાંથી આ કેળવણી આપણને બહાર લાવતી નથી. દેહને જ બધાયે લાડ લડાવવામાં આવે છે, આટલાં આટલાં લાડ લડાવવા છતાં તે દેહને જે સ્વરૂપ મળવું જોઈએ, જે સ્વરૂપ અપાવું જોઈએ તે કયાંયે ભેવાવું નથી મળતું તે નથી જ મળતું. આ દેહની આજે આવી ફાકટ પુજા ચાલી રહેલી છે, આત્માની મીઠાશ તરફ ધ્યાન જરાયે નથી. કેળવણીને લીધે એટલે કે આજની કેળવણીની અવળી રીતને લીધે આવી આ સ્થિતિ થયેલી છે. દેહની દેરીઓ ઉભી કરવાનો અભ્યાસ રાત ને દહાડો કરાવવામાં આવે છે.

છેક નાનપણથી આ દેહ દેવની પૂજા અર્થો કરવાની કેળવણી આપવાનું શરૂ થાય છે. પગને સહેજ કયાંક ઠોકર વાગે તો ધૂળ ભભરાવવાથી કામ સરે છે, છોકરાંઓને તો એટલાથી જ ચાલે છે. અથવા તેમને તે ધૂળ ભભરાવવાની ચે જરૂર લાગતી નથી. જરા છોલાય તો તેની તે ફિક્કર કરતાં નથી, અરે, તેની તેમને ખબર સરખી રહેતી નથી. પણ છોકરાંના જે વાલી હોય છે, પાલક હોય છે તેમને એટલાથી ચાલતું નથી, વાલી છોકરાને પાસે લેશે ને કહેશે, “ભાઈ કેમ છે? કેટલું વાગ્યું? અરે, બહુ વાગ્યું. લાગે છે!” આવી શરૂઆત કરીને તે છોકરો રડતો નહિ હોય તોયે તેને રડાવશે, ન રડનારા છોકરાને રડાવવાનાં આ જે લક્ષણો છે તેને માટે શું કહેવું? કુદકા મારીશ નહિ, રમવા જઈશ નહિ, તને વાગશે, છોલાશે, એવું એક બાબતું, ફકત દેહ તરફ ભેવાવું, માત્ર તેને સંભાળવાનું, એકલો તેનો વિચાર કરવાનું શિક્ષણ આપવામાં આવે છે. છોકરાંની કદર કરવાની હોય તો તે પણ તેના દેહની બાબતુ પુરતી જ થાય છે. તેની નિંદા કરવાની હોય તો પણ તેજ દેહની બાબતુની જ. “કેમ અધ્યા લીંટીઆ!” એવું કહીને તેને વઢે છે. એથી તે બાળકને કેટલો બધો આઘાત થાય છે! તેના પર એથી કેવડો મોટો ખોટો નાહકનો આરોપ સુકવામાં આવે છે! તેના નાકમાં લીંટ હોય છે એ વાત સાચી. અને તે કાઢવું જોઈએ અથવા તેની પાસે કઠાવવું જોઈએ એ વાત પણ સાચી, પણ તે સહેજે ન કાઢતાં કે સાફ કરતાં તેને બદલે એ બાળકને આઘાત આપવાનો કેવો ભૂંડો પ્રયોગ કરવામાં આવે છે! તે બિચારાથી તે સહન થઈ શકતો નથી. તેને ખેદ થાય છે. તે બાળકના અંત રંગમાં, તેના આત્મામાં સ્વચ્છતા, નિર્મળતા ભરેલી હોવા છતાં તે બિચારા પર આ કેટલો બધો ખોટો, નાહકનો આરોપ! ખરૂં ભેતા તે છોકરો લીંટિયો નથી, અત્યંત સુંદર, મધુર, પવિત્ર, પ્રિય એવો જે પરમાત્મા છે તેજ તે છે. તેનો અંશ તેનામાં છે. પણ તેને કહે છે, “લીંટિયો!” એ લીંટની સાથે તેનો એવો શો સંબંધ છે? તે છોકરાને તે સમજતું થયે નથી. તેની તેને ખબર સરખી નથી. આવી તેની સ્થિતિ હોવાથી આ આઘાત તેનાથી સહેવાતો નથી. તેના ચિત્તમાં ક્ષોભ પેદા થાય છે. અને ક્ષોભ પેદા થયો એટલે સુધારાની વાત ભૂલી જવી. તેને ધરાધર સમજ પાડી સ્વચ્છ કરવો જોઈએ.

પણ આથી ઉલટી કરણી કરીને આપણે તે બાળકના મન પર તું કેવળ દેહ છે એવી ખોટી વાત ઠસાવીએ છીએ. શિક્ષણ શાસ્ત્રમાં આને મહત્વનો સિદ્ધાંત ગણવો જોઈએ. હું જેને શીખવું છું તે સર્વાંગ સુંદર છે એવી શ્રીખવનારની એટલે કે ગુરૂની ભાવના હોવી જોઈએ.

(અનુસંધાન પાને ૧૨૭ મે)

Phone 22905 Tel. ADD.: "GANDABHAI"

The Home Of
INDIAN SWEETMEATS.
G. C. Kapitan & Son

Vegetarian Restaurant

Upcountry customers are requested to send their cheques with their orders.

Write For Price List.

स्वादिष्ट मीठाईतुं जालीतुं भयक्त

उपदेशात्मना प्रादेशीय और उपर साथे ब्रेक मोडतवा भंडेरमानी करती.

प्राधस दीस्ट मंगवावे

**154 GREY STREET,
DURBAN.**

Phone 339059

Phone 228727

K. J. TAVARIA

Representing Associated Shop Fitters Ltd.
43 Commissioner Street, JOHANNESBURG

गलास काउन्टर

सुन्दर अने टकाड गलास काउन्टर, सो केसीस, वेव केसीस, स्वीट काउन्टर
तेमल सील काउन्टर, फ्रीस कायर, सुँडर वीन्डो फ्रीटिंग्स वीगेरे व्हां भणरो.
तरातरा न्दना काउन्टर-पदकी अथवा वेथी आपीशुं.

वांथी सुदतनी उधारनी गेठवण्णु करी आपीशुं.

GLASS COUNTERS

Glass Counters, Show Cases, Wall Cases, Sweet Counters, Fridge Counters,
Fish Frier, also up to date Window Fittings.

We sell your old Counters.

Easy Terms Arranged.

धीरुबाई पी. नायक

मुम्बईची. वीमानां अने नवनव जेवळ

दीर्घस्थान अजर दुनीवाना हाई पक्ष बाजनी वनाई हरिबाई अजर नभोन
भागे मुम्बईची करवा परे व्हा अमारी माव्हते कुडींय हो.

उ'दमी, आम, यारी, हुस्वड, अहरमात, खेदनास, विगेरेना वीमा अमे
वतशानी आपीये छीये.

ई-कमरेकस, परसनल रेकस, विसालना योपडा वभांयवा रेवन्नु व्हीयरन्स
सर्टीफिकेट के वेपारना ताबसेन्सा पासपोट' तेमल ईभीमेसनने वनवी
पालताभां हाई पक्ष ही वीधा विना अमे मरुत सवाड आपीये छीये.

नेशनल म्युस्युमल हाई अरोसीमेसन अाई कोरुई वीधा, वेक'शापर
ईनरपुरन्स हांपनी वीभाडेना प्रतिनिधि.

Phone : 33-9033. 29a Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

धी न्यु हिल फुश-स्वीट मार्ट

मेनेजर: मणीभाई बाणुभाई मनीपोरवाणा.

रेक जतनी मीठाईया, योच्या पीनी तेमल गोळा मेवा,
मसाठाथी अमे जनायीये छीये.

अमाई' वमवायेतु' घुसनी लुसु' सेव, ममरा, मांडीया, कलया,
पातरा विगेरे इरेडान ताज' जनायीये छीये.

पाटी वीगेरे मार्टे मीठा ममावभां मीठाई अोड'व ममावे दु'क
वमतभां जनायी आपीशुं.

PHONE 33-6575. P. O. BOX 3680.
THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,
34 President St., Corner Diagonal Street.
JOHANNESBURG.

ताजु उमदा कॅट

उरपननु आहु १/६ रतव; मोटी कसीनु वसण १/६ रतव; ग्रेण यास
कीट १०/६ उजन; लांथी अने रक्वेर यासकीटो १६/६ उजन; इपुरी तथा
सेवकी पान शी. ५ रतव; पोस्टेज अथज.....जनाना, काया जनाना,
पोपो, पाधनापध, नागीस अने गेन्डीन रेजना जजर भावथी मणरो.
देशी शाकभाजुमां सुरती सदेद पापडी, काणी पापडी, तुवेर सीम, वेजणु.
मोकटानी सीम, दुधी अने वीसां मरयां मणरो. शी. ७-६ थी शी. १० नुं
पारसध जनाणी पोस्टथी मोकलीये छीये. सुरण, आंया वणड तथा
वीती वणदनी मोसम आहु यड छे. काणी केरी पण ववे मणी राकरो.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

NATHOO TABHA

TIMBER & HARDWARE MERCHANT
& DIRECT IMPORTER

Door, Windows, Corrugated Iron, Cement,
Monarch, Iron Duke, Buffalo, and Elephant
brands paint or any other building material
at reasonable price.

Established 1907, **NATHOO TABHA,**
107 Queen Street, Phone 24647.
Telegraph "Mani," **DURBAN.**

करनीयर! करनीयर!! करनीयर!!!

विसुध घुड, डार्निअरुध घुड, वेड'शेण, वीसीन विसुध,
साईड वीड' कोफीस डेस्ट, लुक डेस, टेपक, तवन वीहायत
बावे जरीवी राकरी. अने पधारी बाव वेवा कुडीया नहि.

—जोकरस, टेपक अने वीवान करेकर—

अे वमारी वेभरेज नीये तर्णवार पाय छे. तेना रेडक वमेशा तर्-
वार रेडे छे. मा'प रेडक जनाना प्राईस वीरेड मंगाने अने वेपार
आयव वपारो.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

“ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન”

શુક્રવાર તા. ૨૫ ડિસેમ્બર, ૧૯૫૩.

ક્રીસ્ટ મસ

આ વર્ષનો ક્રીસ્ટમસનો તહેવાર આંગલાં વર્ષોના કરતાં જુદો છે. ભૂતકાળના જેવી માણસનામાં મનની અને હૃદયની સાદાઈ રહી નથી. આપણુ જીવન ઘણું જુગલુ ભરેલું બની ગયું છે. આપણા પોતાના જ વાંકે અને વૈજ્ઞાનિક શોધોએ આપણને વધારે સુખી કર્યા છે કે વધારે દુઃખી તેનો આપણે હજી ચોકસ નિર્ણય નથી કરી શક્યા. ને કે એટલું તો નિહાળીએ છીએ કે વિજ્ઞાને ભલે જે કંઈ પણ કરેલું હોય પરંતુ આપણે તેનાથી વધારે સુખી નથી. તેનું કંઈ એ છે કે વિજ્ઞાન શાસ્ત્રીઓએ સઘળી વસ્તુઓની શોધ કરેલી છે પરંતુ જે વસ્તુ આપણી અંદર રહેલી છે એ આપણા આત્માની શોધ કરી શક્યા. બાઇબલમાં કહ્યું છે કે “જેણે ભલે સારી દુનીયા જીતેલી હોય પરંતુ પોતાનો આત્મા જુમાવેલો છે તેણે શું મેળવ્યું છે?” આજે આપણે આપણી સઘળી શક્તિઓનો ઉપયોગ દુનીયાને જીતવામાં કરી રહ્યા છીએ પરંતુ તેમ કરવામાં આપણો આત્મા, જે એકજ ખરું સુખ અને આનંદ આપનારો છે, તેને જુમાવી રહ્યા છીએ, એ સમજી શકતા નથી. આપણું ધ્યાન આપણે ન્યાં સુધી આપણા આત્માની શોધ કરવામાં પરાવીશું નહિ અને આપણી સઘળી શક્તિઓ તેની શોધમાં ખર્ચાઈ શકે અને હિમાલય પર્વત ઉપર ચઢીને, સુર્ય, ચંદ્ર અને તારાઓમાં શું રહ્યું છે એ જાણી લાલસામાં તેને ફેડવાનો પ્રયત્ન કરીશું અને એ રીતે સર્વશક્તિમાન પરમેશ્વરે આપણા સુખ સગવડોને માટે જે કંઈ પુરું પાડેલું છે તેને માટે તે પરમ કૃપાળુનો આભાર માનવાને બદલે અને તેમાંથી પાક શીખવાને બદલે તેના પશુ ખાનગી વ્યવહાર (domestic affairs) માં માથું મારવાની

ધૃષ્ટતા કરીશું તો અવશ્ય માણસ બનતું આવી બન્યું છે. આજે આખી દુનીયા એક જવાળામુખી પર બેઠેલી જણાય છે અને તે કંઈ ઘડીએ ફાટી નીકળશે એ ખબર પડતી નથી. આપણને જોવાને આંખો હોય તો તેના ચિન્હો અનેક રીતે તાદ્રશ્ય નજરે પડી રહ્યાં છે. પરંતુ આપણાં સ્થૂળ નેત્રો તેમજ માનસિક નેત્રો સુવર્ણ અને જવાહર-ખોટી વસ્તુઓથી એટલાં અભ્રમ ગયાં છે કે ખરી વસ્તુને આપણે જોઈ શકતા નથી. ઇશ્વર આપણને હિમાલય પર્વતપર ચઢવાનું નથી કહેતો. તે આપણને તેના જેવા સ્થિર થઈને રહેવાનું અને તે જે ક્ષણે આપે તે લોગવવા કહે છે. વરસાદ ન પડે તો આપણે વાદળને ચીરી ને તે કેમ પડતો નથી એ જોઈ શકતા નથી; સુર્યનો તાપ ઘણો જ સખત લાગે તો સુર્યને ફેડી ને તેનું કારણ જાણી શકતા નથી; હવા બંધ થઈ જાય અને આપણે શ્વાસ નહિ લઈ શકીએ તો પરમ કૃપાળુ પરમેશ્વરને કયા માટે પ્રાર્થના કરવા સિવાય આપણાથી બીજું શું કરી શકાશે? અંતે તો એ એકજ શક્તિના ઉપર આપણો સઘળો આધાર રહેલો છે. અને તેમ છતાં ઇશ્વરે આપેલા આદેશોનું પાલન કરવાને બદલે તેના વ્યવહારમાં માથું મારવાની ધૃષ્ટતા કરવાની આપણે હંક લઈએ છીએ. - એ આ દેશો શું છે?

જેવું બીજાઓ પાસેથી તમારા પ્રત્યે વર્તન કરે છે તેવું જ બીજાઓ પ્રત્યે તમારું વર્તન રાખો;”

તમારી જાત પ્રત્યે પ્રેમ રાખો તેટલો જ પ્રેમ તમારા પડોશી પ્રત્યે રાખો;

જુરાઇને બદલો બલાઈથી વાળો. આ ઇશ્વરના આદેશો છે, તેમાંથી કેટલાંનું પાલન કરવાનો આપણે રહેજ પશુ પ્રયત્ન કરીએ છીએ એ આપણી જાતને પુછીએ.

અને પછી વીચારીએ કે જે આશિર્વાદની આપણે તેની પાસે યાચના કરીએ છીએ તેને શું આપણે લાયક છીએ ખરા? ઇશ્વરે આપણને આપેલી બક્ષિસોનો આપણી મુખાંઈમાં આપણે દરૂપયોગ કરીએ છીએ. ઇશ્વરે આપણને એટલું વિશાળ માનવ બળ આપેલું છે તેનો યોગ્ય રીતે ઉપયોગ કરવાને બદલે આપણે શું કરી રહ્યા છીએ? સત્તા અને લોભથી અંધ બની તેનો નાશ કરવા મથી રહ્યા છીએ. જે ગતીએ આપણે જઈ રહ્યા છીએ એ જોતાં એવું લાગે છે કે અંતે એકજ માનવી રહી જશે અને છેવટે તે પશુ બીજાઓના જેવાંજ તત્વોનો

બનેલો હતો અને તેનું બાહ્ય સ્વરૂપ ગોઈ, કંઈ કે છુકું હોય તેની કશીજ કીમત નહોતી એ વસ્તુનું જ્ઞાન થતાં પહેલાં નાશ પામશે.

ક્રીસ્ટમસના આ મહાન તહેવાર વખતે અમારા મનમાં આ વિચારો આવી રહ્યા છે અને ઇશ્વર પાસે નમ્ર પ્રાર્થના કરીએ છીએ કે તે આપણા પર કયા કરે અને આપણા અપરાધો માટે આપણને ક્ષમા કરે જેવી તેણે આપેલી બક્ષિસોને આપણે લાયક બનીએ અને તેનો ખરો આનંદ લોગવીએ. આ પ્રાર્થના સાથે અમારા સઘળા વાચકોને આ મહાન ઉત્સવની મુજારકી ઇચ્છીએ છીએ.

વિવિધ ખબરો

દસેરા તહેવાર પર માઇસોરમાં હુલ્લડ

હાલમાં “૧૯૪૭ના રીપુબલ ઓફ સોશીયલ ડિમોક્રેસીસ એક્ટ” અમલમાં હોવા છતાં હરીજનોની સ્થિતિમાં કોઈ સુધારો થયો નથી. દર વખતની જેમ દસેરાના તહેવાર વખતે માઇસોરના પેલેસ મેદાનમાં કુસ્તી રાખવામાં આવી હતી. આ વર્ષે પહેલીજ વાર ત્યાંની સ્થાનિક સરકારે હરીજનોને ભાગ નહિ લેવા દેવાનું જણાવ્યું હતું. આમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે હરીજનો ધાર્મિક કુસ્તી બાબે સાથે લડશે નહિ પરંતુ તેમના વર્ગના લોભોમાંજ કુસ્તી કરશે અને તેમને માટે જુદો દીવસ રાખવામાં આવ્યો હતો. પરંતુ ધર્મીઓ તો આર્થા પણ વિરહ દેતા, અને હરીજનોનું અપમાન અને કટાક્ષ કરવા લાગ્યા જેમાંથી-હુલ્લડ ફાટી નીકળ્યું. આમાં ત્રણ માર્પો ગયા અને ૧૩ કાયલ થયા.

કાયલ હોવા છતાં હરીજનો તરફનો ખરાબ વરતાવ હજી ચાલુ છે. ઘણા કેળવણીના ઈન્સ્ટિટ્યુટોની નીતીથી દેશપર પડતા કલંકથી વાકેફ છે છતાં થોડાજ આને અમલમાં મુકે છે. કામલા તરીકે તેમના ઘરોમાં બે જાતના વાસીકુ વાળનારા હોય છે. ઘરમાં ઝાડુવાળનારો અછૂત હોતો નથી જ્યારે રસ્તા પરનો ઝાડુ વાળનારો અછૂત હોય છે.

ગાંધીજીએ આ અછૂતોનો સવાલ હાથમાં લીધો અને તેમને હરીજનો તરીકે ગણાવ્યા. તેમણે અને તેમના અનુયાયીઓએ હરીજનો માટે ઘણું કર્યું. શ્રી નેહરુએ અલ્હાબાદની એક હરીજન ઝાંઝરીને તેમની પુત્રી અને બાણેજ સાથે બચુવવા માંડી હતી.

કામ પરદેશી તો એમજ માને કે ઈન્ડિયા સીવાયના બધાજ અછૂત છે. મધે વર્ષે એક પરદેશી મહારાષ્ટ્રીઓના મંદીરમાં ગયો ત્યારે તેને મંદીરમાંથી કાઢી મુકવામાં આવ્યો. આ પરદેશીએ જ્યારે કહ્યું કે કાયલ મુજબ બેદબાવ ચાલે નહી ત્યારે મંદીરના મહારાજે કહ્યું કે “કાયલો હોય વા ન હોય, મારા મંદીરમાં હરીજનો આવી શકે નહી.”

[આ ખબર અહીંના દૈનિક અખબારના ઈન્દના ખબરપત્રોએ મોકલેલા છે. તેના પરની અમારી ટીકા આવતા અંકમાં આપીશું. અ. ઈ. ઓ.]

દક્ષિણ આફ્રિકાના બાતીભેદ પર તપાસ કરવા યુ. એન. કમીશન ચાલુ રહેશે

યુનાઇટેડ નેશન્સની રપેશીયલ પોલી ટીકલ કમીટીએ ૩૭ વીરૂદ્ધ ૧૪ મતે યુનીયનમાંના બાતીભેદની તપાસ ચાલુ રાખવા નકકી કર્યું છે. મત આપવા વખતે પાંચ દેશો તટસ્થ રહ્યા હતા.

દક્ષિણ આફ્રિકા ગયા વર્ષની જેમ યુ એન. કમીશનને યુનીયનમાં ફાખલ થવા દેશે નહીં. અને તેથી કમીશનને યુનીયનની બહાર રહીને તપાસ કરવી પડશે. કમીશનને સાથ આપવા દક્ષિણ આફ્રિકાને વીનંતી કરવામાં આવી હતી પરંતુ દક્ષિણ આફ્રિકા સહકાર આપશે નહીં.

પાકીસ્તાન અને ન્યુ સાઉથ વેલ્સ સરકારોની ટીકા

કામનવેલ્થ પ્રેસ યુનીયનની કાઉન્સિલે, પ્રેસની સ્વતંત્રતામાં કાપ મુકવા બદલ પાકીસ્તાન અને ન્યુ સાઉથ વેલ્સ સરકારોની ટીકા કરી છે.

ન્યુ સાઉથ વેસ્ટમાં એક કાયદો પેસાર કરવામાં આવ્યો છે જેથી છાપાઓએ તેમને સમાચારો ક્યાંથી મળ્યા છે તે જણાવવું જોઈએ. અને વંચોડના કાઉન્સિલે એક ખરડો પસાર કર્યો છે. આ ખરડો જણાવે છે કે, "આ પત્રક સતતના પર કાય કુદ છે. છાપાઓને હક છે કે તેઓ તેમની માહિતીનું કેન્દ્ર ખાતેથી રાખે જેથી જાહેર જનતા છુટથી સમાચાર આપી શકે."

બીજો ખરડો 'ડોન' અને 'ઈવનીંગ સ્ટાર' સામે પાકીસ્તાને લીધેલા પત્રકાને વખોડે છે. આ છાપાઓએ તેમના અપ્રેક્ષ્યમાં પાકીસ્તાન સરકારની ટીકા કરી હતી. જણાવ મળે છે કે સરકારે આ છાપાઓને સરકારી જાહેરોતો આપવાનું લખ કહ્યું છે અને હેરાલો કબજાની સમગ્રતા પણ ખેંચી લીધી છે. આ જાળમાં બીજા જાહેર ખાખર આપનારોની જેમ જાહેરોતો આપતી કે નહીં તેનો સરકારને હક છે પરંતુ જ્યારે આ જાહેરોતો પત્રના અપ્રેક્ષ્ય મા કમાણ્ય અર્થે ખેંચી લેવામાં આવે ત્યારે તે સતતનાના હકકને ખંગ કરે છે, છાપાઓને અપાતી હેરાલ મકબજાની સમગ્રતા અંધ કરવાથી જાહેર જનતાને માહિતી મળી શકે નહીં અને તેથી તેમના મુખ્ય હકક પર કાય કુકાય છે. કાઉન્સિલે પાકીસ્તાનની દલીલ કે "આ છાપાઓના અપ્રેક્ષ્ય જનતાને સરકાર લીધેલ પત્રકાને કાં તેને જાન મા લીધી છે પરંતુ આ જાનના સવાલ નો સુકારો સામાન્ય કાયદા મુજબ કોર્ટમાં યથા જોખમ અને આ જાન ના પત્રના છાપાઓ પ્રત્યે લેવા જોઈએ નહીં."

યુ. એન.ની ત્રણ કમીટીઓને ફક્તિય આફ્રિકાની સરકાર માન્ય રાખશે નહીં

દક્ષિણ આફ્રિકાના સમાચ પર યુ. એન.ની જનરલ એસેમ્બલીએ નીચેની નીચ મુજબની ત્રણ કમીટીઓને, દક્ષિણ આફ્રિકા માન્ય રાખશે નહીં.

(૧) માલિય વેસ્ટ આફ્રિકાના આંતર રાષ્ટ્રીય રોટસ પર દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકારો સાથે ફરીથી વાટાપાટો ચાલુ કરવા નીમાવમી ૭ સભ્યોની કમીટી.

(૨) દક્ષિણ આફ્રિકાના હોંડીયા સામેની વર્તણુક પર હોંડી, પાકીસ્તાન અને દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકારો વચ્ચે મમતુડી લાવવા યુ. એન. ની ત્રણ એ.ડી.નીમ કમીટી.

અને (૩) દક્ષિણ આફ્રિકાના જનની એક પર તકબહ કરવા નીમાવકું કમીટી.

યુનીવર્સની સરકાર માને છે કે આ બધા સત્તાનો તેમના પરમણુ મતાન છે અને તેથી યુ. એન. ને તના પર હક નથી.

શ્રી. નેહરુ, જનરલ નગીબ અને ડો. કૃમા વચ્ચે થનારી મંત્રણા

હોંડીના વડા પ્રધાન શ્રી. નેહરુ, દક્ષિણના વડા પ્રધાન જનરલ નગીબ અને ગોલ્ડ કોસ્ટના વડા પ્રધાન ડો. કૃમા વચ્ચે, આવને વર્ષે કાયરોમાં 'વેન એફ્રિકન નેશનલીસ્ટ કોંગ્રેસ' ભરવા અને તેની તારીખ અને કાર્યક્રમ ધરી કાઢવા, પત્રચરહાર થઇ રહ્યો છે. આ કોંગ્રેસનો હેતુ આફ્રિકાની નેશનલીસ્ટ ચળવળને પ્રચળ બનાવવાનો છે. નિષ્ક યુદ્ધ પહેલાં પણ હિંદે આ બાબત માં આગળ પડતો ભાગ લીધો હતો. વેસ્ટ આફ્રિકાને જ્યારે વધુ સતતના આપવામાં આવી ત્યાર પછી ડો. કૃમાએ પણ આગળ પડતો ભાગ લેવા માંડ્યો. જનરલ નગીબ પણ આ ચળવળમાં હલે મહત્વનો ભાગ લઇ રવા છે. આ કોંગ્રેસનું મુખ્ય મથક કાયરો છે કારણ કે ત્યાં કોઈ જાતનો જાતીબેદ નથી. આફ્રિકા ખંડના ઘણા ભાગોમાં રીજનલ એફ્રિકન કોંગ્રેસ બનાવવામાં આવી છે. પહેલા દક્ષિણ આફ્રિકામાં, પછી નોર્થન રોડેશીયા અને ત્યાર પછી ન્યાસાલેન્ડમાં આ કોંગ્રેસો બનાવવામાં આવી હતી.

કે-ન્યા, યુગાન્ડા, ટાંઝાનીયા, જાનગી બાર, ન્યાસાલેન્ડ અને બને રોડેશીયાના નેશનલીસ્ટને સંબંધમાં લેવા અને તેમની જાવીબની ઉન્નતી પર ચર્ચા કરવા નોર્થન રોડેશીયા આફ્રિકન કોંગ્રેસના પ્રેસીડન્ટ, હેરી ઈન્કુલમાએ કોંગ્રેસ બોલાવતી હતી.

આ બધી કોંગ્રેસોનો મુખ્ય હેતુ ઘાળાઓના રાજથી છુટા થવાનો છે.

યુનાઇટેડ નેશનમાંથી જીટનને નીકળી જવાની હાકલ

સંવનનું 'યુની એક્સપ્રેસ' જીટનને યુનાઇટેડ નેશનમાંથી નીકળી જવાનું જણાવે છે, કારણ કે તે પ્રોપેગેન્ડાનું મુખ્ય કેન્દ્ર છે. આ છાપુ લખે છે કે યુનાઇટેડ નેશનને તોડી કાઢનારાઓ વળી પાછા ખીટીશ સાથાજનને તોડી કાઢવા પ્રયત્ન કરી રવા છે. તેમજે આફ્રિકા પર આ જાનના પ્રકારો કથી પણ છે. આ જાળ પાડનારાઓનું મુખ્ય મથક યુ. એન.ની દરેટીસીપ કમીટી છે, અને આક્રમણ માટે હોંડી પ્રતીનીધી, શ્રીમતી લક્ષ્મી મેનનને કનામ આપવું જોઈએ. તેઓ માલ માટે, સેન્ટ્રાલ એફ્રિકન ફેડરેશન અને યુગાન્ડાના કાયાકાની બરતરશી લીશે ડીમેટ કરવા માંમણી કરે છે, અને તેમના આ કાર્યમાં તેઓ શ્રી. નેહરુના કસમાનગોજ અમમ કરે છે. શ્રી નેહરુ કમિશ્યાં જીટનના શત્રુને મદદ કરવા તાબદાર છે. આ લોહોનો હેતુ બધા કમોનીવન સામગ્રીથી શાઆત કરવામાં આવે છે. યુ. એન. ના સભ્ય તરીકે કાયમ રહેવાની જીટનને વચ્ચેની

ઓ અને નીદાલ મળે. યુ એન. પ્રોપેગેન્ડાનું કેન્દ્ર છે. તેનું કાર્ય કુની યાની શાંતીને બચાવ છે. આ કારણો થી જીટને યુ. એન.માંથી નીકળી જવું જોઈએ.

યુનાઇટેડ રોટસ પાકીસ્તાનને યુદ્ધ સામમીઓ આપશે

ફેરાફનમાં એક જાહેર બાણ્યમાં ભોલાતાં શ્રી. નેહરુએ યુનાઇટેડ રોટસ અને પાકીસ્તાન વચ્ચેના યુદ્ધ કરારથી ઉપસ્થિત થતી રથીતીનો સામનો કરવા હોંડના બધા લોકોને એકત્રીત રહેવા જણાવ્યું હતું. શ્રી. નેહરુએ કહ્યું કે યુનાઇટેડ રોટસની મદદથી પાકીસ્તાનના યુદ્ધ ઘને વધારવામાં આવશે તો તેની અસર હોંડ અને આખા ઇસ્ટ-એશીયામાં થશે. આથી આ આખા વિભાગમાં બેકલ્સ-જોર-પાવર બોળવાઇ જશે

અક્સમાતના લોગ થઇ પડેલાં ચાર બાળકો

એ અરવાડીએ ન્યુકાસલેથી વાક-રટ્ટમ જતી એક મોટરકાર સખત વરસાદના આપટમાં સપડાઇ મઇ હતી અને એક ન.શુ. ઓળખવા જતાં પાણી નો ધોધ એટલો મખત આવી ગયો કે કાર પં કુટ જેટલી જ ધોધમાં તણાઇ મઇ અને તેની અંદરનાં ચાર બાળકો કુળી મયા. આ ચારે બાલિકાઓ હતી. એક ૭ વર્ષની એલ. એ. જસાત, એક ૭ વર્ષની એસ. ચોથીયા, એક ૪ વર્ષની એસ. એસ. ચોથીયા અને એક ૨ વર્ષની એન. સી. ચોથીયા બીજાઓ જેમ તેમ કરી બચી મયા હતા. એકને એક યુરોપી વને કપડાં સહીત પાણીમાં કુળી મારી બચાવવા હતા અને બે બાળકોને નેટીવોએ પાણીમાંથી ખેંચી કાઢ્યાં હતાં. આ અતિ કરણ મટનાથી કુળી યમેલાં કુટખીજનો પ્રત્યે અમે અંતઃકરણથી દિલસે છ મરાવીએ છીએ.

ગાવા સામે હોંડ વખતે આગળ પગકું ભરે

વડા પ્રધાન શ્રી. નેહરુએ પાકીસ્તેન માં જણાવ્યું કે હોંડમાંના તેમના રાખે હોંડને સુખત કરવા બાબતમાં વાટા માટ કરવાની ના પાડી હેવાથી હોંડે લીસબેનમાંનું તેમનું લીગિશન બંધ કયું છે. શ્રી. નેહરુએ કહ્યું કે હોંડે કોઇ બળબચરીના પમલાં લવા છપ્પનું નથી તેમજ આખવું પમાડ એવા કોઇ પમલાં લેશે નહીં.

યુદ્ધ સામમીઓ અટે પાકીસ્તાને યુનાઇટેડ રોટસને કરેલી માંગણી

વડા પ્રધાન શ્રી. મહોમદ અલીએ જણાવ્યું કે પાકીસ્તાન યુનાઇટેડ રોટસ પામે યુદ્ધ માટેની સામમીઓ માં છે અને તે માં બીન-સત્તાવાર

વાટાપાટ થઇ છે. આ વાટાપાટનો અર્થ યુનાઇટેડ રોટસ અને પાકીસ્તાન વચ્ચે સત્તાવાર બેગાણુ અથવા પાકીસ્તાનમાં મથક બનાવવાનો થતો નથી. મધ્ય આફ્રિકામાં ચુંટણી

સેન્ટ્રલ આફ્રિકન ફેડરેશનની ચુંટણી વખતે કુલ ૮૦ ટકા મતદારોએ મનો આપવા હતા. કુલ ૧૭,૦૩૬ રજીસ્ટર્ડ મતદારો હતા અને ૧૩,૩૬૭ મનો આપવા હતા. પક્ષોની સ્થિતિ નીચે મુજબ છે.

ફેડરલ પક્ષ	૨૪
કોનગ્રેસ પક્ષ	૧
ઇન્ડીપેન્ડન્ટ	૧

દક્ષિણ રોડેશીયામાં નેટીવોના હીતો બાળવવા એક યુરોપી અને બે નેટીવો કોમન વોટર્સ રોલ પર ચુંટાયા છે. આ ત્રણ ફેડરલ પક્ષના છે.

સર ગોલ્ડ્રે હાગીન્સ ફેડરલ પક્ષના નેતા છે. તેઓ આ પહેલી ફેડરલ એસેમ્બલીના ૩૫ સભ્યોમાંથી ૨૭ મતોનો આધાર રાખી શકે. આ ઉપરાંત ઉત્તર રોડેશીયા અને ન્યાસાલેન્ડના નેટીવોના હીતો બાળવવા બે બે યુરોપીઓ અને ચાર નેટીવો ચુંટાયા છે, તેઓ બીન-પક્ષી છે.

જાણુવા મળે છે કે ફેડરલ પાકી-મેન્ટ ફેલુઆરીની ખીજ તારીખે સોલ્સ બરીમાં મળશે.

કોનગ્રેસ પક્ષની નીતી કોમ્યુનીઝમ નો સામનો કરવાની, હોંડી ઇમીગ્રેશન બંધ કરવાની અને બાન્ડુ નેશનલીઝમ પર અંકુશ રાખવાની છે.

બે માથા અને ચાર હાથ વાળું બાળક

વેર્સોમટનની ડેવિસ ક.હીટી હોસ્પિટલમાં એક ૨૭ વર્ષની સ્ત્રીને બે માથાં અને ચાર હાથ વાળું બાળક જનમ્યું છે. આ બાળકને સીએટીવન ઓપરેશનથી કાઢવામાં આવ્યું હતું. આ બાળકને બને માથાં એક ધડમાં મળે છે અને તેને બે જુડો હોજરીયા છે. આ બાળકની માતાને આગળ બીજાં પાંચ સામાન્ય સંતાનો મયાં હતાં. આ બાળકના પિતાએ તેને બે નામો આપ્યા છે એક ડોનાલ્ડ રેઇ અને બીજું ડોનાલ્ડ રેઇ. ડોક્ટરોએ કહ્યું કે બે એકાદ મરતક કામ કરવું અટકી જાય તો તે બાળક પર ઓપરેશન કરવામાં આવશે. આ જાતનું બાળક ઇતિહાસ માં પહેલીજ વાર જન્મું જનમ્યું છે. આગળ આ જાતના બાળકો જનમ્યાં હતાં પરંતુ એક પણ જન્મું જનમ્યું નહોતું. આ બાળકને કોલ-સીલન ટેન્કમાં રાખવામાં આવ્યું છે અને બે કે તેની સ્થિતિ સંબંધ છે હતાં તે જાણી એવી બાધા રાખવામાં આવે છે.

હાલમાં, આઝીમમાં પણ બે માથા, ચાર હાથ અને ત્રણ પગ વાળું બાળક

નનમ્યું છે. આ બાળકને એકસરે અને તપાસ માટે હોસ્પિટલમાં રાખવામાં આવ્યું છે. ડોક્ટરોનું માનવું છે કે આ બાળક બાગ્યેજી જીવશે.

૮ વર્ષ પહેલાં આ જાતનો કોરસો પ્રોથિરીયામાં બની ગયો હતો. આ યુરોપી બાળકને બે માયાં અને ત્રણ દાઘ હતા. જનમતાની સાથેજ એક મસ્તક મરી ગયું હતું અને થોડી મુદત પછી બીજું મસ્તક પણ મરી ગયું. **વેપારી લાયસન્સોની પ્રથા પર ટીકા**

ટ્રાંસવાલ રીજ્યનલ કમીટી ઓફ રેસ રીલેશન્સે એક હેવાલ દ્વારા જણાવ્યું કે લાયસન્સીંગ સંસ્થાએ લાયસન્સ નામંજુર કરવા મંજુર - કરવા માટે કારણ દર્શાવવું જોઈએ, અને અદાલતે એ દાલમાં લાયસન્સો માટેની પ્રથાને વખોડી છે. લાયસન્સીંગ કમીટીઓની નીમણુક સ્થાનિક અધિકારીઓ કરે છે અને તેમને લાયસન્સ મંજુર થા ના મંજુર કરવાનો પુરો હકક છે. આ કમીટીના સભ્યો આ બાબતમાં ઘણી વાર જાણકાર નથી અને આ પ્રથા બીન-યુરોપીઓને હાની પહોંચાડે છે. લાયસન્સીંગ કમીટીમાં પુરી કૃણવણી અને જાણકાર પ્રમુખ હોવા જોઈએ. જાતીબેદના કારણે લાયસન્સ નામંજુર કરવું નહીં જોઈએ.

હોંદીઓ માટે જોહાનીસબર્ગ માં બોયસન્સ સ્કુલ
ટ્રાંસવાલ એજ્યુકેશન ડીપાર્ટમેન્ટના સેક્રેટરી ડો. આઇ. એમ મેયરે જણાવ્યું કે બોયસન્સમાંના રહીશીનો વધો

હોવા છતાં જોહાનીસબર્ગ હોંદી દાઇ સ્કુલના વિદ્યાર્થીઓ માટે બોઇસન્સ સેન્ટ્રલ સ્કુલના મકાનમાં જગ્યા કરવા માં આવશે. આ મકાનમાંની ઇંગ્લીશ - મીડીયમ સ્કુલને રોપર્ટશીમ ખસેડવા માં આવી છે અને તેથી ફોર્ડસબર્ગ (જોહાનીસબર્ગ)માંની હોંદી દાઇ સ્કુલના વધારાના વિદ્યાર્થીઓ માટે બોયસન્સમાં જોગવાઇ કરવામાં આવશે. આ પમણું કામચલાઉજ છે. જોહાનીસબર્ગમાં બ્યારે ૩૫ એરિયા નક્કી થશે ત્યારે હોંદીઓની નીશાળ તેમના વીભાગમાં બંધવામાં આવશે.

સોળ વરસ વીતી જવાથી હક ગુમાવી બેઠેલા ઊકરાંઓ

દક્ષિણ આફ્રિકામાં વસતા હોંદીઓ ના ઊકરાંઓ, જેવા કે, લડાઇ દરમી યાન સ્ટીમર ન મળવાને કારણે સોળ વર્ષની અદર યુનીયનમાં પહેલી વાર દાખલ થયાં ન હોય, અખર સરકાર પ.સેથી વખત મેળવી અખ્યાસ કરવા રહેલા હોય અને વખત પુરો થતા, પહેલાં લડાઇ દરમીયાન સ્ટીમર ન મળવાને કારણે દક્ષિણ આફ્રિકા આવતા દીલ યર્ષ મઇ હોવાને કારણે જે ઊકરાંઓને અદિની સરકાર ડીપોર્ટ કરવા માંગતી હોય, તેઓએ અથવા તેમના વાલીઓએ નીચેના સરનામે મળવું. કારણ એવી જોતનો ફેસ હાલ સરકાર સામે લડાઇ રહી છે. **ગોલવી આઇ. એ. કાછાવીયા, ડેર ઓફ ટ્રાંસવાલ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસ, જોહાનીસબર્ગ.**

સુધારણાને મુળ આધાર

(પહેલાં પાનાનું અનુસંધાન)

દાખલો કરતાં ન આવડે તો ઊકરાને મોનાં મારે છે, તેના મોઢા પર મારવાની વાતને અને તેનો દાખલો ખોટો પડ્યો એ વાતને શો સંબંધ છે? નિશાળમાં ઊકરે મોડું આવે છે તો તેને ગાલપર તમાચો પડે છે, તેના મોઢા પર તમાચો મારવાથી તેના માલ પરનું લોહી જોરથી ફરતું થશે તેથી શું તે નિશાળે વહેલો કે વખતસર આવતો થશે? રક્તનું એ જોરથી થવું અભિસરણ કેટલા વાગ્યા છે તેની તેને ખબર આપશે સ્વેનું કંઈ છે ખરું કે? વાસ્તવિક રીતે જોતાં એ મારવાની કરણીથી તે બાળકની પશુટત્તિને હું વધારું છું. આ દેહ એટલે તું એવી તેની ભાવના પાકી કરી આવું છું. એથી તેનું જીવન ધારતીની, દેહ શતની લાગણી પર જીવ કરવામાં આવે છે. સાચો સુધારો થવાનો હશે, વાસ્તવિક રીતે સુધારણા થવાની હશે તો તે આવી જાણજીતીથી, આવા જીવમથી દેહાસકિત વધારીને

કદી યર્ષ શકવાની નથી. આ દેહથી હું જુદો છું એ વાત મને પાકી સમજાશે ત્યારે જ હું સુધારો કરી શકીશ. દેહમાં અથવા મનમાં રહેલા મોયોનું બાન હોય તેમાં કશું મોડું નથી. એથી એ દોષો દુર કરવામાં મદદ થાય છે. પણ હું એટલે દેહ નથી એ વાત સાફ સમજાવી જોઈએ. હું તે આ દેહથી તદ્દન બિન્ન, અત્યંત સુંદર, ઉજ્જવળ, પવિત્ર, અવ્યંગ એટલે કે ખામી વગરનો એવો છું. પોતાના હોય સુધારવાને માટે જે કાંઈ આત્મપરિક્ષણ કરે છે તે આત્મ પરિક્ષણ પણ દેહને પોતાનાથી જુદો પાડી તેજ કરે છે. કે.ઇ તેની ખામી બતાવે તેનો તેને યુરસો આવતો નથી. યુરસો ન કરતાં આ શરીરરૂપી અથવા આ મનરૂપી યંત્રમાં હોય છે કે શું એનો વિચાર કરી ખામીને તે દુર કરે છે. જે દેહને પોતાની જાતથી જુદો, અલગ માનવો નથી તે કદી સુધારો કરી

શકતો નથી. આ દેહ, આ લોચો, આ માટી તેજ હું એવો જેનો ખ્યાલ હશે તે સુધારો કેવી રીતે કરશે? દેહ મને મળેલું એક સાધન છે એવું પાકું ખ્યાનમાં ઉતરશે ત્યારે જ સુધારો રશે, મારા રેંટીયામાં કોઈ ખામી બતાવે તો હું. તેના પર ચિડાઈ ખરો કે? ખામી હોય તો તે દુર કરું છું. એવું જ આ દેહનું છે. જેવા ખેતીનાં ઓળારો હોય છે તેવો આ દેહ છે. એ ઓળારમાં બગાડો થાય તો તેને સુધારવું, સમારવું જ, જોઈએ દેહ સાધન રૂપે ખડો છે. આ દેહથી અળગા રહીને દોષમાંથી છુટવાની કોશીશ મારે કરવી જોઈએ. આ દેહ રૂપી સાધનથી હું નિરાળો છું. હું સ્વામી છું, માલિક છું, આ દેહ પાસે કામ લેનારો, તેની પાસેથી સારા માં સાફ કામ કરાવનારો છું. જેક નાનપણથી દેહથી અળગા થવાની આ વૃત્તિ કૃણવતી જોઈએ.

રમતથી અળગો રહેનારો ત્રયસ્ય જેમ રમતમાં રહેલી ખામી ખુખી ખરા

ખર જોઈ શકે છે તેજ પ્રમાણે દેહ, મન ને બુદ્ધિથી અળગા રહેવાથી આપણને તે બધામાં રહેલા ગુણદોષ જડશે અને સમજાશે. કોઈ માણસ દહે છે, “હમણા મારી યાદદારત જરા બમડી છે. એનો શો ઇલાજ કરવો?” માણસ આવું કરે છે ત્યારે એ સ્મરણશક્તિથી તે જુદો છે એ વાત સ્પષ્ટ થાય છે. તે કહે છે, “મારી સ્મરણશક્તિ બમડી છે.” એટલે કે તેનું કોઈક સાધન, કોઈક હયાયાર બગડેલું હોય છે. કોઈકની ચોપડી ખોવાઈ જાય છે. પણ કોઈ જાને ખોવાઈ જાય એવું બનતું નથી. જેવડે મરણની ઘડીએ પણ તેનો દેહ જેક બમડી જાય છે, નકામો થઈ જાય છે, રદ પડે છે પણ તે પોતે નામનોગે બગડ્યો હોતો નથી; તે અવ્યંગ હોય છે, ખામી વગરનો હોય છે, નિરોગી હોય છે. આ વાત ખરેખર સમજવા જેવી છે અને એ ખરાખર સમજવા તો ઘણી ખરી બાજબ ઝડતો છેડો આવી જાય.

આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસ

કવીન્સટાઉનમાં મળેલી એકતાલીસમી બેઠક

આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસની ૪૨મી બેઠક ગયા વીકએન્ડમાં કવીન્સ ટાઉનમાં મળી હતી. વીક એ. જે. લુહુલી, જેમની હીલથવાલ પર સપ્રેશન ઓફ કોમ્યુનીઝમ એક્ટની રૂએ ન્યાય મંત્રી તરફથી પ્રતિબંધ મુકાયો હતો તેમજ એ પ્રતિબંધની પહેલીજ વાર અવમણના કરી પ્રમુખસ્થાન લીધું હતું. પ્રમુખસ્થાનેથી ભ.પણ કરતાં તેમજે કહ્યું કે, મને જોઈને ઘણો આનંદ થાય છે કે આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસ બહારની દુનીયાનું ધ્યાન આકર્ષી રહી છે. ગોલ્ડ કોસ્ટના વડા પ્રધાન ડો. ન્કમા, ઇજીપ્ટના પ્રેસીડન્ટ નગરીબ અને હોંદના પ્રધાન શ્રી નેહરુ તરફથી આપણા સલાહમાં જે રસ લેવામાં આવી રહ્યો હું તેને હું આવકારું છું. તેમજે કહ્યું કે અમેરિકા આફ્રિકામાં વિમાની મથકો બનાવી રહ્યું છે અને ક્ષીટીય સરકાર સેન્ટ્રલ આફ્રિકાને ઘર ગોળાનું સ્સગ્રહ સ્થાન બનાવવા કરી રહ્યું છે તેને હું ચંકાની નજરે જોઉં છું. આપણે આ દેશને લડાઇનું મથક બનાવવા નથી ઇચ્છતા.

આપણું કાર્ય ચાલુ રાખી શક્યા છીએ જેને માટે ખાસ કરી આપણે સા. આ. ઇન્ડિઅન આરગનાઇઝેશનના આભારી છીએ.

પ્રોફેસર મેથ્યુસ
આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસના ઉપ-પ્રમુખ પ્રોફેસર એ. કે. મેથ્યુસે કહ્યું કે આફ્રિકાને આઝાદ થવાથી દક્ષિણ આફ્રિકાની ખીજી કોષ્ટ પણ પ્રગળે

યુનીયનની મુસાફરીએ નીકળેલા અમારા પ્રતિનિધિ
અમારા પ્રતિનિધિ શ્રી. મણીલાલ ગાંધીનાં પુત્ર શ્રી. અરજુભાઇ ગાંધી ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅનના લવાબ-મો ઉધરાવવા યુનીયનની મુસાફરીએ નીકળ્યા છે. અમે જોઈએ રાખીએ છીએ કે તેમને સઘળાં સ્થળોમાં જોઈતી સમવડ પુરી પાડવામાં અને તેમના કાર્યમાં સર્વે બાધઓ આપતા આવેલા છે તેમ સહાયતા આપશે, જે બદલ અમે તેઓના આભારી થઈશું.

ગોરા રાજકર્તાઓ માને છે કે આપણને છુટથી એકત્ર થવાની તક નહીં આપવાથી તેઓ આપણા હોમને માટે લડતા આપણને અટકાવી શકશે. આથી આપણી આ વાર્ષિક પરિષદ તેઓને રૂચશે નહિ. પરંતુ તેઓ એ જુલી જાય છે કે સ્વતંત્રતાની આ ધગશ ઇશ્વરે ઉત્પન્ન કરેલી છે. તેના ઓપર પ્રતિબંધો મુકાયા છતાં આપણે

તુકસાન થવાનું નથી. લોકોએ આઝાદ થવાનો નિશ્ચય કરેલો છે અને આ પરિષદમાં મારી હાજરીને માટે કે આઝાદીની લડત માટે જરાયે ખેદ રહેતી દર્શાવવાની જરૂર નથી. આફ્રિકા દુનીયાનો ખીજો સૌથી મોટો ખંડ છે અને તેના વિકાસમાં કાળો આખી શકનારા સઘળા લોકોને (અનુસંધાન પાનાનું ૬૨૧)

મારો જલનો અનુભવ

(લેખક: મણીલાલ ગાંધી)

મતાંકથી આશુ

આજે જરમીરનની જલમાં મારો છેડો દિવસ હતો. રવીવારે એપસમ સે ૨૨ લેવાથી માંડે પેટ જરા સાઇ થયું હતું એટલે ભેચેની જરા ઝાંઝી હતી. ખોરાકની બાબતમાં મારે દરિયાદ કરવી જોઈએ એમ મને પણ ઝાઝું હતું અને ખીલ સાથી કોળિયાનું પણ કહેવું હતું. હું ખાતો નથી એ વસ્તુનું તેમને પણ જ્ઞાન થયું હતું. પરંતુ જેવના અધિકારીએ તે કોળિયા આપ છે કે નથી ખતા કે તેમને તંદુરસ્તી પેલી કે તે કલાની કરી પડી જ નહોતી. ખીયારા આરીકન કેડીએ એ નાદુરસ્ત તપીવતી દરિયાદ કરતા જાણ તે પ્રથમ તે ભેચન કાતો અને તમાચા જ આંક ભેમે. અને પછે થાય તે એરડેર તેજ અધવ. એપસમ સોલ્ટ આપવામાં નાતે. પછુ મંબીર જ્યાય તે કાળીનામમાં મુકવામાં આવે પરંતુ તેમાં પણ જાણ કરતા વધારે ખરાય વર્તન નાસતા. આ સાથું જોઈને મને યજુ કે ખોરાકની દરિયાદ ઠોણુ કરા ભેમ. ૪ દિવસમાંથી પાંચ તે પુના થયા. ૭ દિવસ ૧૧ મીશન મળતાવુ હતું. નવે ૨૨ દિવસ થયા. આજે મને ૩૦ દિવસ વધારે મંબીર ગિલિ નાસે અને માનભંમ મદન કરા ના પડે તે એકલા દિવસ સુધે કુખે કારી નાખીયું. પરંતુ દો તે મખા કામ કરવાનું રાં એટલે પણ અનાજ તે પેટમાં જવાજ જોઈએ મારે નાસતામાં માત મજનના પોટની પોરીજ મળતી હતી મેં પેલા જે જરા સારો દોળા હતો અને મળના કેડીએ તરન નિરમાયથી વર્તતા હતા તેને કહું કે પોરીજ સાથે ખાંડ કેમ નથી આપના. સારી પાપજ તરીકે એટલું તે મજા જોઈએ. તેનું જવાબમાં કહું: "હા, તારે ખાંડ જોઈએ છે? અહીં જ્યાં ખાંડ કેડીને વાત પેલી જે તું ખીલ કલા મુનાને માટે આવેતો દોળ તે જુડી વાત હતી. પરંતુ જેઓ પેટ ક કંઈક વાત સોકાના દોરવાયા દોરવાય તેમના તરર અમને જરાયે કિ-મો નયા." મેં કહું, કીક તારે મારે અ. ખાપતમાં સુખીને-ડે-ડે ને મળા કમ. એટલે કહે કીક છે, તારે જોઈને કહેને. ૭ વારે અમને બહાર કામપર લઇ જતાં પદે મને ઝોરીમાં મોખાવા માં આવે. તારે મ. એ પુછું: "કેમ તારે સુખીને-ડે-ડે મળું છે? આ તારે મળું છે?" મેં કહું, "મારે તરે કીક વાત કરવાની છે. મારે તરે મ અને ખીલ

પયાવી શકતા નથી. બહાર પણ હું તે ભાગ્યેજ ખાઉ છું. અને લીલું શાક તે ખીલકુલ મળતું નથી અને ખાંડ પણ મળતી નથી. હું માંસ કે જનવરની ચરખી તે ખાતો નથી એટલે ચરખી વાળો કરી પદાર્થ પણ મળતો નથી. તે પછી શરીરમાં સત્વ શું જામ અને ખોધેલું પચાવાય શી રીતે?" એટલે તેણે કહું: "ખીલ-સ એ શાક નથી તે શું છે?" મેં કહું: "એ શાક ન મળાય અને કોળિયા મળાય." તેણે કહું કીક છે, સુખીને-ડે-ડે આવશે ત્યારે તને મોલાવવામાં આવશે." પછી કામપર ચ્યા. ત:પ સખત હતો. વાંકા વળી કયારાઓમાંથી ધાસ કાઢવાનું હતું. ખીટર અને જાજરના કયારા હતા. ખીલ કેડીએ તે ગાજર છુટે હાથે ચોરીથી ખાયા કરતા હતા. મને તે એક પણ મોલામાં મુકવાનું જરાયે મન પણ નહોતું થતું. એકાદ જમીન માંથી ખેંચાઇ જાય તે પાછું ફાટી દેતો હતો. વાંકા વળી કામ કરવાથી ખરડો કુ:ખતો હતો. પેટમાં અનાજ નહિ અધેલું એટલે નખળાઇ વધારે જણાતી હતી, સાડા દસ વાગે પ્રુખ યાંધે અને પાણી વિના ગણું સાવ મુકાઇ અધેલું. તેટલામાં મને ભુમ પડી. જેકને દરવાજે લઇ જવામાં આવ્યો. સુખીને-ડે-ડે આવ્યો હતો. તેની પાસે મને ખડો કરવામાં આવ્યો. મેં ખોરાકની દરિયાદ કરી કે આ ખોરાકને હું ટેવાયેતો નથી અને આ ઉમરે હું તે પચાવી શકતો નથી. ખાંડ તે માણસને શક્તિને માટે જરૂરી છે છતાં જરાયે મળતી નથી. સવારે પોરીજની સાથે ફાંશી મળે તે સાફ. લીલું શાક તે નામે મળતું નથી એટલે વીરમી-સ, કે જેની શરીર ને ધણીજ જરૂર છે, એ શરીરને મળતું નથી. તેણે વાઝ દોઝાને પુછ્યું કે શું આપવામાં આવે છે તેણે કહું: "તેને 'ડી' ડાંપેટ આપાય છે. ખીલ-સ અને શાક અપાય છે." મેં માન્યું કે ને મળે છે તે 'ડી' ડાંપેટ કેટલાંટુ દશે. સુખીને-ડે-ડે કહું, "મને અધિ આખાને પાંચ દિવસ થયા તેમાં શાક મેં નજરે પણ જોયું નથી." તેણે સંપનારને મોખાવ્યો અને તેને પુછ્યું. તેણે જવાબ આપ્યો કે, તેને શાક અપાતું નથી કારણ તે માંસ સાથે પકાવાય છે અને તે ખંસ ખાતો નથી. સુખીને-ડે-ડે કહું, "આજથી જોને કે તેને શાક મળે." ખાંડ, પોરીજની તે સાથે ના પાડવામાં આવી. ત્રણ મામની ઉપરના કેડીએને જ તે મળી શકે. માંસ અને ચરખીની

અવેજમાં પણ કશું આપવાની ના પાડવામાં આવી. પછી મેં કેડીએને જે જેલુડી રીતે ઝડતી લેવામાં આવે છે તેની દરિયાદ કરી. તેણે કહું, એ દરિયાદ તે જુના વખતથી થતીજ આવેલી છે. અહીં બધું બંધ હોય ત્યાં નાચા યવામાં શું વાંધો આવ્યો? જે રીતે તપાસાય છે તેમાં કરી ફેરફાર થઇ શકે તેમ નથી અને કેડી કેડી વચ્ચે અપવાદ રાખી નહિ શકાય. ધણા કેડીએ ગુદામાં અથવા મોડામાં તમાકુ સંતાડી રાખતા હોય છે તેથી આ રીતે તેમને તપસવાની જરૂર પડે છે."

બહાર કામપર લઇ જવામાં આવે છે તેની દરિયાદ કરી કહું કે મારા માં આટલું બારે કામ કરવાની શક્તી નથી. તેથી જે અંદરજ રાખવામાં આવે અને કંઈક થીવવા કરવાનું હળવું કામ આપવામાં આવે તે સાફ, મને હળવું કામ આપવાનું કાકતરે સુચવેલું છે. સુખીને-ડે-ડે કહું: "બારે કામ એટલે શું એ તું જાણે છે? જ રતકને દરોડો લઇ પથ્થર ફેંડવા એ. એ કામ જે તને આપવા માં આવેલું હોય તે બે કલાકમાં તું પડી જાગે. આ કામ તે તને હળવુંજ આપવામાં આવેલું છે.

આટલેથી પતી ગયું. મને પાછો કામપર લઇ જવામાં આવ્યો. ૧૨ વાગે જમના આવ્યા ત્યારે મેં મીલી રાષસને ખીલ લેવાની તે ના પાડેલી હોવાથી મને મીલીમીસની પોરીજ અને તેમાં પહેલીજ વાર બાફેલાં ગાજર આપવામાં આવ્યાં. અગાઉ વર્ણવી ગયો તેમ અમને પુરવામાં આવ્યા. મેં ગાજર ખાધાં અને થોડી પોરીજ ખાંધી અને બાકીનું ખીલ કેડીએને આપી દીધું. ૧૫ થી ૪૦ ફરી કામપર ગયા. સાંજે પુરાતી વખતે મેં દોઝાને કહું કે બપોરે પણ મને રહી સુઈ છું એજ કોટડી માં પુરવામાં શા વાંધો છે? પેલી કોટડીએમાં તે ગીચોગીચ કેડીએ પુરાયેલા હોય છે અને ભેસતાની પણ જગ્યા મળતી નથી. એ પછી મને રસોડાના કેડીએ વળી જે કોટડીમાં હું રાતે સુતો તેમાંજ બપોરે પણ પુરવા લાગ્યા. આથી થોડી નિરાંત મળી. સંજા પડી થોડો આરામ લઇ શકાયો. ખીલે દિવસે સવારે નાસતા માં પોરીજમાં ખાંડ મને જ નહિ પરંતુ સખળા કેડીએને મળ્યા. તાજુથી યઇ. સૌને યજુ કે મારી દરિયાદના પ્રતાપ. પરંતુ એજ દિવસે દેખાઇ તે દેખાઇ ફરી પાછું જેમનું તેમ. તેનું કારણ કશું સમજાવ્યું નહિ.

ગુરવારે મને આઠ દિવસ થયા. બપોરના રા-૩ વાગ્યા હતા. પ્રમ તાપમાં કામ કરી યાંધો હતો. તરસ થી અકળાયો હતો. તેટલામાં મને ભુમ પડી. જેમમાં લઇ જવામાં આવ્યો

પંદરેક મીનીટ ચોખાનમાં જો રાખવામાં આવ્યો. શું હશે એમ વિચાર કરતો જો રહ્યો. અંતે મને ઝોરીસ માં મોલાવવામાં આવ્યો. જ્યાં મારા વકાઇ મી. બુખને જોઇ તાજુથી યઇ. બહારના સંબંધને મળી આનંદ પણ થયો. અમારી અપીલ જે નવેમ્બરની છડીના આવવાની હતી તેની વાત કરવા તે આવ્યા હતા. સાથે કેટલાક મીનેએ મારે માટે ફળ અને દુધ બ્રશ, દુધ પેરટ, શેવૉન ક્રીમ વિગેરે દમેશની જરૂરીયાતની વસ્તુઓ મોકલી હતી. ફળ કે ખાવાની વસ્તુ તે બહારથી આવી શકેજ નહિ. ચોરી થી આવે તેજ. એ લેવાને મને અધિકાર નહોતો એટલે મને આપવા માં આવેલું હોત તે પણ મેં રિવકારેલું નહિ હોત. જેવના અધિકારીએએને તે આપવાની ના પાડી હતી. ખાજી ની વસ્તુઓ રિવકારવાની મને છુટ મળ્યા. પ્રુથી ખખર આપ્યા અને વિદાય થયા. અરધો શાક તે આટલી મુલાકાતથીજ ઉતરી ગયો. ફરી કામ પર ગયો. ૪૦ વાગેજેલમાં આવ્યા. નીચમ મુજબ સાંજે પુરાયા. રાતે પ્રાયના કરી પૂ. બાપુનું ગીતાભોષ વાંચ્યું, મન કયું, સુતો. દિવસે દિવસે મારી તપીવન ખમડવા લાગી. ઉધરસ પ્રુખ વર્ધી. તેને લીધે પેકુમાં એક બાજુ કુ:ખવા પણ લાગ્યું. મારા સાથી કેડીએને આ બધું જોઇ મારા પ્રત્યે સામથી થતી હતી. પણ દરિયાદ કાને કરવી? અહિ ઠોણ સાંબળે એમ હતું એક છપર સિવાય ખીલું કાંઈ નહોતું. તેનાપરની મારી શ્લા વધતી જતી હતી. રાતે શરીર પ્રુખ વૃદ્ધ. ઉધ તે બાગ્યેજ આવતી. છપતો બહાર નીકળીશ કે કેમ એમ યઇ જતું. રાતે રામનું રટણ થયા કરતો હતો અને તેની પાસે શક્તિની યાચના કરતો હતો અને તે આપતો હતો. આખી રાત ખરાય જામ. સવારે કોરી કેમ એમ પણ થાય, છતાં સવાર પડે એટલે ઉઠાતું પણ હતું અને કામ પણ થયા કરતું હતું.

બુધવારને બારમો દિવસ હતો. ઉધરસથી જૈરાન હતો. વડા દોઝાને કહું કે મને ઉધરસ સખત યઇ છે અને તેથી પેકુમાં કુ:ખાવો પણ થાય છે તે મને બહાર કામપર નહિ મોકલતાં અંદરજ રાખવામાં આવે તે સાફ. તેણે કહું શુકારે કાકતર આવે ત્યારે તેને કહેને.

શુક્રવાર આવ્યો. અરોબર તા. ૨૨જો દિવસ. પ્રુખ બાપુની એ દિવસે જખલિત તેમનું રમરણ ફરી રહ્યો હતો. તેમને પમલે આજુબાજી છપર પાસે શક્તિની યાચના ફરી રહ્યો હતો. ખતવાએમ કે એ દિવસે દોઝાએની અહત હોવાથી જખને બહાર કામપર લઇ જવામાં આવ્યા નહોતા. અંદર કહું કામ આપવામાં

આવું નહોતું. છતાં હું વાસણ ધોવા માં ખીજાઓ સાથે ભળી જતો હતો. ઉધરસ જરા નરમ પડી હતી તેથી દાકતરને મળવાનો વિચાર માંડી વાળ્યો હતો. પરંતુ દાકતર આવે તે પહેલાં વડા દરોગાએ મને ખોલાવ્યો અને પુછ્યું “દાકતરને તારે મળવું છે ને?” મેં કહ્યું, “હવે તો મને જરા ઠીક છે એટલે મળવા ની જરૂર નથી.” છતાં તેણે મારું નામ નોંધી લીધું અને દાકતર આવ્યો એટલે મને ખોલાવ્યો. ફરી એ ક'પારી ઉપભવનાઈ દ્રશ્ય. દાકતર આવે એજ દિવસે ફટકાની સભા પામેલાઓને ફટકા મારવાનો વિધિ સૌથી પ્રથમ થાય. સઘળા દરદીઓ ધરપીતાલમાં એકત્રીત થયા અને તે સાથે ફટકાની સભા વાળા ફેદીઓ પણ. પ્રથમ તો મને ખુદલા ચોગાનમાં ઉભો રાખવામાં આવ્યો હતો. મને થતું હતું કે આ ફટકા મરાતા હું જોષ્ટ ફેમ' શકીશ. તેટલામાં મને આરામની અંદર ઉભવા નું કહેવામાં આવ્યું. ચાર ફેદીઓને એક પછી એક ફટકા મારવામાં આવ્યા. બારીમાંથી એ દ્રશ્ય જોષ્ટ થકાવું હતું અને તેઓની ત્રાસો સંભળાતી હતી. મારા શરીર પરસેવો થઈ ગયો, આંખે અંધારા આવવાં લાગ્યાં, જાણે જે બાન થઈ જઈશ. એ પતી ગયા પછી દરદીઓને દાકતર

તપાસવા લાગ્યો. એક આફ્રીકનની છાતીએ જુ'ગળી મુકી અને તેને જમણી બાજુએ મોહું ફેરવવા કહ્યું એ તે સમજ્યો નહિ એટલે ધડ ઇધને એક તમાચો ચોડી દોધો. ઉચ્ચ અધિકારીજ આવું કરે પછી હલકા દરોગાઓ શું ન કરે? બધાને પતાવ્યા પછી મારો વારો આવ્યો. મેં કહ્યું, તમે મને હળવું કામ આપવાનું સુચવ્યું છે પણ મને તો બહાર કામ પર લઈ જવામાં આવે છે. તેમજ કહ્યું, “તેમાં હું કશું કરી શકતો નથી. તને ટોપી આપવામાં આવે છે કે નહિ?” મેં કહ્યું, “ના ટોપી નથી આપવામાં આવતી.” તેમજ કહ્યું, “તને ટોપી મળવી જોઈએ.”

પછી મારી જગ્યાએ ચાલ્યો ગયો. એકાદ કલાક પછી સ્ટોર રૂમનો ફેદી મને એક ગંદી ફેસ્ટ હેટ આપી ગયો અને એ પહેરી રાખવા અને સંભાળવા કહ્યું. મને તો તે ભારરૂપ થઈ પડી. વર્ષોથી હું ઉપાડે માથેજ ફરવાને ટેવાયેલો હતો. અને આવી ગંદી ટોપી તો જન્મારામાં કદી પહેરી નહોતી. ખીજી સાફ તો સ્ટોકમાં હતી નહિ. આ પ્રમાણે શુક્રવારનો પુ. બાપુની જન્મતીથીનો દિવસ તેમના અને ધર્મશરના સ્મરણમાં વ્યતીત થયો.

(અધુરું)

સંસ્થાનો માટે રચનાત્મક નીતી

બ્રીટીશ પાર્લામેન્ટમાં ફેનર શ્રીકવેનું બહુવાજોગ લાખણ

એ મહિને બ્રીટીશ પાર્લામેન્ટનાં ઉદ્ઘાટન વખતના રાષ્ટ્રી એક્ષીઝ-એધનાં બાપણ બાદ પાર્લામેન્ટના જાણીતા સભ્ય મી. ફેનર શ્રીકવેએ બ્રીટીશ સરકારની સંસ્થાનો વિષેની નીતીની ટીકા કરનાઈ અને તેનો વહીવટ કેવી રીતે થવો જોઈએ તેની રચનાત્મક સુચનાઓ આપનાઈ જણાવ્યા જેમ બાપણ કહ્યું હતું. એવાં બાપણો ને અખબારો જોષ્ટએ તેની પ્રસિદ્ધિ આપતાં નથી એ એક કમનસીબી છે. લંડનમાં પ્રસિદ્ધ થતું ‘પીસ ન્યુઝ’ ને ખુદમાં નહિ માનનારા અને દેશ દેશ વચ્ચેના ઝઘડાઓ શાંતીને માર્ગે પતાવવામાં માનનારા પેસીરીસ્ટો તરફથી પ્રસિદ્ધ થઈ રહ્યું છે, તેમાં સવિસ્તર આપવામાં આવ્યું છે, જે અમારા વાયકોના લાભાર્થે અહિં રજૂ કરીએ છીએ.

સિદ્ધાંતો અને તેનું પાલન

રાષ્ટ્રીયનાં બાપણમાં સંસ્થાને લગતી બાબતોને વિષે એક પારિશ્રદ્ધિ આપવામાં આવેલો છે જેમાં દર્શાવવા માં આવેલા બહોળા સિદ્ધાંતો અપવાદ નહિ લઈ શકાય તેવા છે. પરંતુ બહોળા સિદ્ધાંતો કયા અર્થનાં નથી જો તેનું પાલન કરવામાં નહિ આવે.

અને સરકારનું અત્યાર સુધીનું વર્તન, બનિબધમાં એ પ્રશંસનીય સિદ્ધાંતોનું પાલન થશે એવું માનવાને ઉત્તેજન આપનાઈ નથી.

સંસ્થાન મંત્રીની હું સખ્ત ટીકા કરવા માચું છું, પરંતુ શરૂમાં તેમજ અને સરકારે ગોલ્ડ કોસ્ટ સ્વરાજ્યની દિશાએ પ્રગતી કરે એવા તેના બંધારણમાં સુધારા કરવાનું જે સુચન કહ્યું છે તેને માટે તેઓ જન્મને આબેનંદન આપવા ઇચ્છું છું.

સંસ્થાન મંત્રીને પહેલો પ્રશ્ન હું એ પુછવા માંચું છું કે :

ગોલ્ડ કોસ્ટના બંધારણમાં સુધારો કરનારો કાપદો આ સભામાં કયારે આણવામાં આવનાર છે?

પંદર દિવસપર સંસ્થાન મંત્રીએ મને જવાબ આપતાં જણાવ્યું હતું કે સિદ્ધાંતમાં એ બાબતમાં સમજૂતી થઈ ચુકેલી છે, હું જોષ્ટને પછેજ નિરાશ થયો છું કે રાષ્ટ્રીનાં બાપણમાં ગોલ્ડ કોસ્ટના બંધારણમાં સુધારો કરનારો કાપદો દાખલ કરવાનો ધરાદો દર્શાવનાઈ કશુંજ નથી.

વળી સંસ્થાન મંત્રીના જવાબમાં એક વસ્તુ હતી કે જેથી હું જરા અસ્વસ્થ થયો છું : તે એ કે ગોલ્ડ

કોસ્ટ સરકાર સાથે તેનો વહીવટ કોલોનીયલ ઝોરીસથી કેમનવેલ્થ રીવેશન્સ ઝોરીસમાં ફેરબદલ કરવા સંબંધી કશી સમજૂતી નથી થઈ. ગોલ્ડ કોસ્ટનું ધ્યેય બ્રીટીશ કેમનવેલ્થ માં એક ડોમીનીયન બનવાનું છે એ પગલું લેવાનો હજુ વખત નથી આવ્યો એમ જે કહેવામાં આવે તો હું જણાવવા ઇચ્છું છું કે સધર્ન રોડેસીયા માં તેનો દાખલો છે. એ દેશ કેમનવેલ્થ રીવેશન્સના સેક્રેટરી નીચે મુકાયો છે.

ગોલ્ડ કોસ્ટ કે દક્ષિણ આફ્રીકા ?

મારા મનમાંથી એક શંકા હું ફર કરી શકતો નથી તે એ કે ગોલ્ડ કોસ્ટ ને સ્વરાજ્ય ભોગવતાં ડોમીનીયનનો દરજ્જો આપવામાં કેમનવેલ્થના ખીજા એક સભ્ય રાજ્યનો વિરોધ નડી રહ્યો છે.

હું માત્ર એટલુંજ કહીશ કે, સવાલ જે એ ઉપરિચત થાય કે ગોલ્ડ કોસ્ટ ને સ્વરાજ્ય ભોગવતાં ડોમીનીયન તરીકે સ્વિકારવું કે ડો. મહાનની નીતી હેઠળનું દક્ષિણ આફ્રીકા યુગાવવું, તો હું આશા રાખું છું કે આ સવાલનો જવાબ આપતાં સરકાર જરાયે અચકારો નહિ. કારણ એ સવાલ માત્ર ગોલ્ડ કોસ્ટને જ લાગુ પડતો નથી, બ્રીટીશ સામ્રાજ્યમાંની આખી આફ્રીકન વસતીને લાગુ પડે છે. એ વસ્તી એક સ્વતંત્રતાનાં વચન તરીકે ગણે છે અને ખીજાને આફ્રીકન વસતી ની સઘળા છુટોને દાખી દેવાનો ગણે છે.

ખીજું વેસ્ટ આફ્રીકાનો ખીજો એક દેશ, નાયજીરિયાના સંબંધમાં કોલોનીયલ ઝોરીસની નીતીની ફેટલાક અપવાદ સાથે હું કદર કરું છું. હમણા જ લંડનમાં મળેલી કેમનવેલ્થમાં બધ ઉપરિચત થયો હતો કે એ સંસ્થાનનું સંગઠન તોડી પાડવામાં આવશે પરંતુ નોર્થર્ન નાયજીરિયા ફેડરેશનમાં જોડાવા કહ્યલ થયું છે.

એ બાબતમાં હું જે મુદ્દા ઉઠાવવા ઇચ્છું છું. પહેલો લેગીસના બનિબધ નો છે. નાયજીરિયાના જે મોટા પક્ષો, એકશન ગ્રૂપ અને નાયજીરિયાની નેશનલ કાઉન્સીલ અને કેમેરૂન્સ જે સ્વતંત્રતાની તેઓની માગણી વિષે સમજૂતીપર આવ્યા હતા, તેઓ વચ્ચે લેગીસના સવાલપર તકરાર ઉભી થઈ છે એ ઘણીજ ખેદની ખીના છે.

હું ઉમેદ રાખું છું કે હજુ પણ એ શહેરના બનિબધ વિષે તેઓ સમજૂતી પર આવી જશે, અને હું સુચવું છું કે, એ શહેરના બનિબધ વિષે આખરી નિષ્ક્રમ થાય તે પહેલાં તેના વતનીઓ નો મત લેવામાં આવશે અને એ રીતે જે કંઈ પણ સમજૂતી થાય તેમાં તેની

વસ્તીની મંમતી ગેળવવામાં આવશે. ખીજો સવાલ હું ઉઠાવવા ઇચ્છું છું તે આ છે. નાયજીરિયાનાં પક્ષોમાંનો એક નાનો પક્ષ, જેનું લંડનની કેમનવેલ્થ માં પ્રતિનિધિત્વ હતું, તે નોર્થર્ન નાયજીરિયાનું નેશનલ એક્સિમેન્ટસ પ્રોગ્રેસીવ યુનીયનનો હતો. આફ્રીકન ડેલીગેટો પાસેથીજ નહિ પરંતુ ખુદ કેમનવેલ્થ ઝોરીસના પ્રતિનિધિઓ પાસેથી પણ સાંભળવામાં આવ્યા પ્રમાણે એ પક્ષના પ્રતિનિધિ શ્રી અમીતુ કાનેએ લંડનની કેમનવેલ્થમાં સૌથી વિશેષ મદદ કરી હતી, તેમ છતાં નાયજીરિયાના નોર્થર્ન રીજીયનમાં પાછા ફરતાં તેણે એવું કે તેના પક્ષપર દાખ મુકાઈ રહ્યો છે અને એ પક્ષના સભ્યોને કેદ કરવામાં આવ્યા છે અને કાનાના ભર રસ્તાઓપર શુંડાઓ તરફથી તેઓને માર પડે છે. કોલોનીયલ ઝોરીસના પ્રતિનિધિને હું કહેવા ઇચ્છું છું કે નાયજીરિયાની કેમનવેલ્થ ના બનિબધનાં જે સારાં પરિણામો આવવાના હોય તો એ દેશના લઘુમતી પક્ષો અને ખાસ કરીને નોર્થર્ન રીજીયનને રાજકીય અને નાગરીકત્વના હકો આપવામાં આવે તેની કાળજી રાખવામાં આવવી જોઈએ. નોર્થર્ન નાયજીરિયાને સંપૂર્ણ સ્વતંત્રતાના પંથે લઈ જવાને માટે મને લાગે છે કે આ વસ્તુ ઘણીજ અગત્યની છે.

સેન્ટ્રલ આફ્રીકા

સેન્ટ્રલ આફ્રીકાના સવાલપર હું વધારે ટીકા કરવા માંચું છું, સેન્ટ્રલ આફ્રીકન ફેડરેશન વિરૂદ્ધ સભાના આ પક્ષ તરફથી થયેલી ટ્વીલોતું હું પુનરા વર્તન કરવા નથી ઇચ્છતો પરંતુ જન્મે રોડેસીયા અને ન્યાસાલેન્ડના વિશાળ પ્રદેશોપર એવી ફેડરેશન પાર્લામેન્ટ ઠોકી ખેસાડવી કે જેમાં ૨૬ યુરોપીયન સભ્યો જે લાખથી ઓછાનું પ્રતિનિધિત્વ ધરાવતા હોય જ્યારે સાઠ લાખ લોકો નું પ્રતિનિધિત્વ ધરાવવાને માત્ર છજ આફ્રીકન હોય અને આફ્રીકનોના હિતોનું પ્રતિનિધિત્વ ધરાવવાને ત્રણ યુરોપીયનો નીમાયેલા હોય—અને આ લોકોની ઇચ્છા વિરૂદ્ધ તેઓપર લાદવા માં આવે એ મારી દ્રષ્ટિએ સરકારની નરી જોષ્ટકમીજ ગણાય

મારી દ્રષ્ટિએ આ ખરાબ યોજનાને નબાવી રાખવાની એકજ આશા છે અને તે એ કે જન્મે પ્રોટેક્ટરેટોમાં આફ્રીકન વસ્તીને ઉત્તેજન આપવું. પરંતુ આ સભા તરફથી ખીલ પાસ થયા બાદ ન્યાસાલેન્ડમાં જે પગલાં લેવાયાં છે અને હવે નોર્થર્ન અને સધર્ન રોડેસીયામાં લેનાઈ રહ્યાં છે તેનાપરથી સરકાર આ તકનો લાભ લઈ જન્મે પ્રોટેક્ટરેટોમાં ખતીય સમાનતા સ્થાપવા મગતી હોય અને સામાજિક અને આર્થિક વિકાસ કરવા માગતી હોય એવું જણાવું નથી.

હમણામાં લંડનમાં નોર્થન રોડેસીયા ની ધારા સમાના બંધારણ સંબંધી ડેવોન-સ મળી હતી. આ બાબત ડેવોનનીયક ઓરીસના સીધા અંકુશની છે. સેન્ટ્રલ આફ્રિકામાં તેઓ ભૂતીય સમાનતા સ્થાપવાની ચોંટા ધરાવે છે એવું પુરવાર કરવાની તેઓને તક મળી હતી. તેને બદલે જુની ધારા સમામાં ૨૩ સભ્યોમાં એ આફ્રિકનો હતા બ્યારે નવી ધારાસમામાં ૨૭ સભ્યોમાં ૪ આફ્રિકનો રહેવાના છે. આ યું નોર્થન રોડેસીયામાં આફ્રિકનો ને સાડ પ્રતિનિધિત્વ આપવાની સરકાર ની દાનત મુચવે છે અર્થે.

જોખમ ભરેલું પગલું

વધુમાં એકજેક્યુટીવ કાઉન્સિલપર એક પશુ આફ્રિકન રહેવાનો નથી. યુગાન્ડા અને ડેનીયામાં અને ટાંગાનીકામાં છે. પરંતુ નોર્થન રોડેસીયા માં બ્યાં ભૂતીય સમાનતા સ્થાપવાની આપણે તક લેતી જોઈએ ત્યાં નથી. વધુમાં એ પ્રદેશમાં પ્રોટેક્ટોરેટની સત્તા ઘટાડવાનું જોખમ ભરેલું પગલું લેવાઈ રહ્યું છે. ખીન-સરકારી સભ્યોની સંખ્યા છ ને બદલે પાંચ યવાની એ એટલે આફ્રિકન વસતીનું રક્ષણ કરવાની સમાની સત્તામાં ઘટોડો થશે અને યુરોપીયન વસતીનાં પ્રતિનિધિત્વમાં વધારો થશે.

સેન્ટ્રલ આફ્રિકા વિષે ખીજે મુઠો હું ઉડાવતા પહેલું જુ તે ડેવોનનીયક મેકેટરીના નીચા અંકુશનો નથી. પરંતુ તેમ જના એ ઉડાવતા બદલ હું આચા મળું જુ કે તેઓ મને માર કરશે. એ નો સધન રોડેસીયામાં આફ્રિકન પ્રતિનિધિઓ કેવી રીતે નીમાવાના છે એ છે.

આરોપર તા ૩૦મીના '૪૪મ્સ' માં જ્યાંવાયુ દનુ કે સધન રોડેસીયા ના-એ આફ્રિકન પ્રતિનિધિઓ અને આફ્રિકન દિનેના યુરોપીયન પ્રતિનિધિ ઓ ૧૯૦૦ યુરોપીયન મત ધરાવનારા એ અને માત્ર ૪૮૦ આફ્રિકન મત ધરાવનારાઓ તરફથી ચુંટાવાના છે. અહીં હું જુગમ તા. ૨૮મીએ ઉમગવતી મમામાં નાબબ સંસ્થાન મંત્રી લોડ મન્ડરે કરેલાં નિવેદન તરફ જ્યાન ભેંગવા માંચું જુ.

નીમાવુંકેના હક

લોડ મન્ડરે કયું દનું કે આફ્રિક નો હકામ પોતાના પ્રતિનિધિઓની પત્રકથી જને કરવા મામથો એ બાબત માં તેઓ સધન રોડેસીયાના અવરનર નું જ્યાન ભેંગશે. તેમજે કયું કે તેમના સમજવામા આવ્યું દનું કે આફ્રિકન ઉમેદવારો નીમાવુંકે યનાં પરેમાં આફ્રિકન મંસ્થા તરફથી પત્રક કરવામાં આવશે.

ફેરવ મેહી અને સધન રોડેસીયા ના અખવારો મેં સંભાળવુંકે તોચવા

છે. આફ્રિકન ઉમેદવારો ઠાઈ પશુ આફ્રિકન સંસ્થા તરફથી પત્રક કરવામાં આવશે એવું કયું એ સરકારી દસ્તવેજોમાં કે સધન રોડેસીયાના અખવારોમાં પશુ મેં જોયું નથી.

તેને બદલે મેં એવા હેવાલો જ્યા છે કે, એ આફ્રિકન ઉમેદવારોને ફેરવ પાટી તરફથી રજુ કરવામાં આવશે અને એક કનફેરેશન તરફથી રજુ કરવામાં આવેલ છે. આ સરકારની વતી લોડ મન્ડરે કરેલાં નિવેદન કરતાં સાવ ઉધડું છે. હું સરકારને કહું છું કે આનો તેલે આને અથવા આવતી કાલે જ્યાબ આપશે અને લોડ મન્ડરેનું નિવેદન પાળવામાં આવે તેનો આમ્રહ લેવો.

કેનીયા

હવે સેન્ટ્રલ આફ્રિકામાંથી કેનીયાના સવાલપર આવું છું. એ સંસ્થાનમાં સરકારની નીતીને વિષે ધણું કહી શકાય. છતાં આને હું ધણું કહીશ નહિ, કારણ સૌથી વધારે અમત્ય ત્યાંની પરિસ્થિતિને રચનાત્મક ઊંચ ધાવવાપર જ્યાન હેવાની પશ્ચીજ અમત્ય છે.

મારે સંસ્થાન મંત્રીને એટલુંજ કહેવાનું છે કે આફ્રિકનોને પોતાના યુંપમાંઓમાંથી નીકળી જવાનું કયા બાદ તેઓની પીડ પાછળ બંધુક ફોડી તેઓને ઠાર કરેલા હેવાના અને જોમાં તેઓની રિયતિના પશુ હેવાલા મે તેમના ખાતાં સમક્ષ રજુ કરેલાં છે. આ જુલો એ દેશમાં થીડીય સરકારી માણસો તરફથી યજેલાં હોય એમ હું નથી માનતો પરંતુ કેનીયા પોલીસ રીજર્ અને આફ્રિકન પોલીસની સામે ના એ આરોપો છે જેની સરકાર તરફથી, હું માનું છું કે, પુરેપુરી તપાસ થવી ઘટે છે.

આ બાબતમાં આટલીજ ટીકા કરી હું સતોપ માનીશ.

હવે હાલની પરિસ્થિતિને ઊંચ મારી માન્યતા મુજબ કેવી રીતે લાવી શકાય એ પર આવું છું.

કેનીયાની પોતાની નીતીના સંબંધ માં સરકારે મોટામાં મોટી જૂથ એ કરેલી છે કે આફ્રિકનોને સહકાર રિવકારવાની તેજે સાધ ના પાડી છે. આફ્રિકનો જે કે સરકારની ટીકા કરે છે છતાં જેટલી તેઓ સરકારની રીતો ને તિરસ્કારે છે તેટલીજ માજિ માજીની રીતોને તિરસ્કારે છે.

સરકારની વજણ એ રહેથી છે કે જે આફ્રિકન સોયેમો ટકા સરકાર ની નીતીને રેકા આપનારો ન હોય તેની સાથે કયો સંબંધ રાખવોજ નહિ.

અમજુતીના આર્ગ

મંસ્થાન મંત્રીને હું આફ્રિકામાં મથળવતીને મામ મહલ કરવા સુચવું જુ. પ્રથમ તેમજે મી. જોસફ મુજમ્બી

જેવા માણસો, જેઓએ મદદરૂપ થઈ પડે એવી રચનાત્મક દરખાસ્તો રજુ કરેલી છે, તેઓને જ્યાન હેવું જોઈએ અને જે આફ્રિકનો એવા હોય કે જેમની સામે મારફાડના કયા આરોપો નથી તેઓની વતી ખોલી શકે તેવા આફ્રિકનો ડીટેનશન કેમ્પો અને કેદ-ખાનાઓમાંથી શોધી કાઢવા.

તેઓને સાથ મેળવ્યા સિવાય કેનીયાની આફ્રિકન વસતીની સાથે આપણે સંબંધ બાંધી નહિ શકીએ કે જે ઠાઈ પશુ સમાધાનને ગાટે આવશ્યક છે.

ખીજુ બાબતો, જેનાપર, હું માનું છું કે, સમજુતી થવી અત્યાવશ્યક છે, તેની હું અહિ યાદીજ આપવા માંચું છું. પરંતુ તે કરવા અગાજ મારે એટલું કહેવાનું છે કે હું હમેશાં માનતો આવેલો છું કે યુરોપીયન, એશીયન અને આફ્રિકન ડેગોમાં જેવા માણસો છે કે જેમનો રચનાત્મક રીતે સહકાર સાધવાથીજ કેનીયાના સવાલોને ઊંચ લાવી શકારો.

હું સુચવું છું કે પ્રથમ સરકારે આફ્રિકન વસતીના જમીનના સવાલને જ્યાન હેવું જોઈએ.

કેનીયાથી અથા નવેમ્બરમાં હું પાછો આવ્યો ત્યારે મને આફ્રિકન રીજર્વોની સરખામણી ૧૯૩૦ની સાલ ના સાઉથ વેલ્સની ખીજોની રિયતિમાં મેં નિહાળી. ત્યાં સીતેરે ટકા વસતી બેકાર હતી અને આખી વસતીને એ ખીજોમાંથી હાંકી કાઢવામાં આવી હતી. કેટલાક સાઉથ વેલ્સના શહેરો માં એક પશુ યુવાન પુરુષ કે યુવાન સ્ત્રીનેવામાં આવતી નહેતી. આજ રિયતિ કીકુમુના રીજર્વોમાં વર્તી રહી છે. એ કીકુમુએ દર ચોરસ માઇલ માં ૪૫૦ થી ૧૦૦૦ની સંખ્યામાં વસે છે. આપણને જેટલી નોકરીની કીમત છે તેટલી આફ્રિકનોને જમીન ની કીમત છે. જમીન એ જીવન ખરોખર છે અને એ રીજર્વોમાં એટલી ગીચ વસતીમાં તેઓ પોતાનું યજ્જરાન કરી શકતા નથી.

સરકારે આ સવાલને હાથમાં લેવો પડશે અને સંસ્થાન મંત્રીને હું સુચવું છું કે કેનીયાની યુરોપીયન વસતીએ સમજવું જોઈએ કે એ દેશમાં જમીન પરનો દુક કોથી પ્રથમ આફ્રિકન વસતીનો છે.

યુરોપીયનો માટે અનામત રાખવામાં આવેલાં રથોમાં જ્યાં જમીન પડતર પડેલી હોય ત્યાં એવી જમીન આફ્રિકન વસતીને તેની જમીનની જુખ મટાડવા ને આપવામાં આવી જોઈએ.

તેટલું બધ મથે એમ હું હરગીજ કહેવા નથી માંગતો પરંતુ સારો સંબંધ બાંધવાને તેની માનસિક અસર પાર વિનાની થશે.

(અખું)

પરચુરણ

—કેનીયાના અવરનર સર ધંબલીન ખેરોંજ અને અહવાડીએ લંડનથી નપરોખી પાછા ફરતાં સધન ક્રાંસમાં આવેલા નાઇસમાં અયા હતા અને કેનસમાં નામદાર આમાખાનના એ દિવસ મહેમાન બન્યા હતા. નામદાર આમાખાને નાઇસના એરપોર્ટપર સર ધંબલીન ખેરોંજનો સત્કાર કર્યો હતો.

—વડા પ્રધાન શ્રી. નેહરુએ કહ્યું કે હોંદ બધા દેશો સાથે ખીત તરીકે રહેવા માંજે છે. “કુનીયામાં એ મોટી સત્તા એ છે અને અમે કે.ઇ.નો પક્ષ લેવા ઇચ્છતા નથી.”

—ભનુઆરીની પહેલી તારીખથી ઇસ્ટ આફ્રિકામાં મોટર વાહનોના વીમા દરો વધારવામાં આવશે. વીમા કંપનીઓએ જણાવ્યું કે આ વધારો સમારકામના ખર્ચમાં થયેલા વધારાને લીધે તેમજ ટ્રેડીકના વધારાને લીધે છે.

—કલકત્તામાં શ્રી નેહરુએ એસોશીએટ્ડ ગેમ્પર ઓફ ડેમસને જણાવ્યું કે હોંદમાંના બધા મુખ્ય ઉલોગોનું રાષ્ટ્રીય કરણ કરવું અનીવાર્ય છે. સરકારને ઇઃદો હોંદને એક વેલફેર સ્ટેટ બનાવવા નો છે પરંતુ આ ઉતાવળે થાય નહોં અને તેનો આધાર કુનીયાની શાંતીપર રહે.

—વીઆનાની વસતી મખુતરી મુજબ ત્યાં દર ૭ પુરુષો સામે ૯ સ્ત્રીઓની વરિત છે.

—થેકટ (૩૫) અને તેની આવુ બાજુના ગાગોમાં સખત વરસાદ અને કરા પડ્યા હતા. આ કરા ગોશ્ઠ બોલ જેટલા મોટા હતા.

—‘ગ્લોસ ધ વર્લ્ડ એરકેસ્ટ’ જણાવે છે કે રશીયા, એક એટમ બોમબર બનાવે છે કે જે એકજ બુસારીમાં અમેરીકાના બધા શહેરોને નાશ કરી શકે.

—સપ્ટેમ્બરની પહેલી તારીખે ૫૦-૭૫લા ૨૯ એકુટ હેખાન કરનારાઓ ને મુખબની સરકારે હવે ઊડી મુક્યા છે.

—કુનીયાની જાણીતી કચીતાઓ હખાબને ઉખમર ખખામ નામ મૂળ નકલ ૧,૬૦૦ પાઉન્ડ પેમાઈ છે.

—હોંદ અને ખટમકુ વચ્ચે પહેલો મોટર રસ્તો ખુસો મુકાયો છે. આ નવો રસ્તો ૧૭૬ માઇલ લાંબો છે અને માથે ૧૯૫૨માં બંધાવાનો શરૂ થયો હતો. આ નવા રસ્તાથી નેપાલ અને હોંદ વચ્ચે ભવહાર વધશે.

—હોંદી ખુરો ઓફ માખ-લે જણાવ્યું છે કે કીઓનવર (આરીસા)માં ૪૬ માઇલ લાંબી સોનાની ખાણ હોવાની શક્યતા છે. આ વિભાગની ખુરી તપાસ કરવામાં આવી છે.

આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસ

(૧૧૭૦) પાના અનુસંધાન

તેમાં વસતી કરવાને પુરતી જગ્યા છે જે કોઇ પણ આ દેશને પોતાનું વતન બનાવવા માંગતા હોય તેઓને તેમ કરવાની છુટ છે જ્યાં સુધી બીજાઓના સમાન હોય તેઓ માન આપે. કોંગ્રેસ સૌને સમભાવથી સંબંધોની સેવા કરવાનું ઉદ્દેશ્ય આપે છે.

સાથે આફ્રિકન ડેમોક્રેટિક સની કોંગ્રેસ ના યુરોપીયન પ્રમુખ મી. પી. બાઇલ-વેલ્ડે કહ્યું કે તેમની સંસ્થા આફ્રિકા માં વસતા સંબંધો લોકોને સ્વતંત્રતાના હોશ આપવામાં માનનારી છે. તેમણે કહ્યું કે તેમની સંસ્થાનું કાર્ય સ્વતંત્રતા માં માનનારા સંબંધો યુરોપીયનોને સંબંધીત કરવાનું છે. બીન-ગોરાઓને સ્વતંત્રતા અને સમાનતા મેળવવા માં તે સહાયતા આપવા અને તેઓ સાથે સહકાર કરવા માંગે છે.

મી. યુસુફ કાહીયાએ કહ્યું કે કવી-સ્ટાઇનમાં આજે જે યર્ષ રહ્યું છે તે સૌથી અગત્યનું છે. યુનીયન ના હિંદો આફ્રિકનોને પોતાનો સહકાર આપવા છૂટે છે.

મી. વેટ્ટીક ડ'કન સેનેટમાં આફ્રિકનોના પ્રતિનિધિ તરીકે ચુંટાવાને ઉમેદવારી કરી રહ્યા છે. તેમણે કહ્યું કે ન્યાયની હકતમાં હું અંત લગી સામેલ રહીશ એવી આશા સેવું છું.

૧૧ પુસ્તકોનો સેટ

આ સેટમાં વિવિધ પુસ્તકો તમને વાંચવા મળશે. પુસ્તકો મોટાઓ માટે છે.

કીમત ફક્ત પા. ૧-૧૯-૦.

આ ઓર્ડરો મળશે.

સુંદર નવી નવલ કથાઓ

માનવતાના લિલામ લેખિકા હેરીયેટ બિયર અનુવાદક શરણી ઓઝા	૧૫ ૦
સાથી રા. ના. પાઠક	૧૧ ૦
આંડરના પુસ્તકોનો અનુવાદ	
સોનેરી છાયા	૧૦ ૦
સ્વપ્ન સુષી	૧૦ ૦
આશાગીનારા	૧૨ ૦
છાયા પ્રકાશ	૧૩ ૬
૨. મ. દેશાઈ કૃત	
દિવસી	૧૨ ૦

Obtainable from:

INDIAN OPINION- P/Bag, Phoenix, Natal.

વાંચવા લાયક સુંદર પુસ્તકો

વિવેક અને સાધના (દેશનાથ)	૭ ૬
ગીતા કવિની " "	૧ ૩
કેળવણી વિકાસ (મી. મશરવાળા)	૩ ૦
શ્રી પુ. મર્યાદા " "	૪ ૬
સચુળી કાંતી " "	૫ ૦
કેળવણી વડે કાંતી	૭ ૬
પૂર્વ આફ્રિકાની સફર (કાકા કાલેલકર)	૭ ૬
મારી જીવન કથા (નેહરુ)	૧૫ ૦
કલકત્તા અને સંસ્કૃતીનું ભાષી (રાધા કૃષ્ણન)	૨ ૦
જીવતા તહેવારો	૫
માર્ચ હોલિંગ્સ દર્શન (નવાહરલાલ)	૧ ૦ ૦
સરદાર વલ્લભભાઈ ભાગ ૧	૧૩ ૦
મારી જીવન કથા રાજેન્દ્રપ્રસાદ	૧ ૦ ૦
સરદારનાં ભાષણો	૧૨ ૦
એક ધર્મ યુદ્ધ (અમદાવાદનો મજુરોની વડત્તનો ઇતિહાસ)	૧ ૩
આર્ય વિદ્યાપીઠ (શીક્ષકો માટે)	૨ ૬

મળવાનું ઠેકાણું:

'Indian Opinion', P. Bag, Phoenix, Natal.

નવાં પુસ્તકો

ત્યાગ મૂર્તી અને બીજા લેખો	૬ ૦
શ્રાદ્ધના તેર દિવસ	૧ ૦
ધર્મ મંથન	૫ ૦
જીવન શોધન	૮ ૦

મળવાનું ઠેકાણું: આ ઓર્ડરો.

INDIAN OPINION, PRIVATE BAG,

Phoenix, Natal.

નવલ કથાઓ

ઈંદીરાની આપવીતી	૫ ૩
મંમલ સુત	૧૨ ૬
ગોળની રામાયણ (નાટીકાસંગ્રહ)	૫ ૦
છેલ્લો અભીનય	૯ ૬

બીજા નવાં પુસ્તકો

ભૂદાન યજ્ઞ	૨ ૦
શ્રેયાર્થીની સાધના	
(કીશોરલાલ મશરવાળાનું જીવન) ૭ ૬	
રખડવાનો આનંદ (કાલેલકર) ૮ ૬	
મળવાનું ઠેકાણું આ ઓર્ડરો	

'Indian Opinion', P. Bag, Phoenix, Natal.

નવાં પુસ્તકો

ગાંધી સાહિત્ય	
દિલ્હી ડાયરી	૧૦ ૦
કીશોરલાલ મશરવાળા કૃત	
સંસાર ધર્મ	૬ ૦
ગીતા મંથન	૭ ૬
જીવન શોધન	૮ ૦
લગ્ન ગીતા	૪ ૬
પુણ્ય પરવાળું નથી	૫ ૬

મળવાનું ઠેકાણું આ ઓર્ડરો

'Indian Opinion'

Private Bag,

Phoenix, Natal.

બે અઠવાડીકે પંચાંગ

વાર	ખ્રીસ્તી ૧૯૫૩-૫૪ ડીસેમ્બર ૧-૧૫વારી	હીંદુ ૨૦૧૦ માર્ગ-પોષ	મુસલમાન ૧૩૭૩ રવિઉલ આખર જમાદી ઉલ અવ્વલ	પારસી ૧૩૨૩ તીરમાસ અમરદાદ	સુર્યોદય ક. મી.	સપ્તરિત ક. મી.	ધાર્મિક તહેવારો-ઉત્સવો	
શુક્ર	૨૫	વદ ૫	૧૭	૨૫	૪-૫૩	૬-૫૫	ખ્રીસ્તી નાતાલ (XMAS)	
શનિ	૨૬	" ૬	૧૮	૨૬	૪-૫૩	૬-૫૫		
રવિ	૨૭	" ૭	૧૯	૨૭	૪-૫૪	૬-૫૪		
સોમ	૨૮	" ૮	૨૦	૨૮	૪-૫૪	૬-૫૪		
મંગળ	૨૯	" ૯	૨૧	૨૯	૪-૫૪	૬-૫૪		
બુધ	૩૦	" ૧૦	૨૨	૩૦	૪-૫૫	૬-૫૩		
ગુરુ	૩૧	" ૧૧	૨૩	અમરદાદ	૪-૫૫	૬-૫૩		
શુક્ર	૧ જાન્યુ	" ૧૨	૨૪	૨	૪-૫૬	૬-૫૩		સંજ્ઞા એકાદશી-સ્માતી (૧)
શનિ	૨	" ૧૨	૨૫	૩	૪-૫૭	૬-૫૨		
રવિ	૩	" ૧૩	૨૬	૪	૪-૫૭	૬-૫૨		શિવરાત્રી
સોમ	૪	" ૧૪	૨૭	૫	૪-૫૮	૬-૫૨		સોમવતી અમાસ
મંગળ	૫	" ૧૪	૨૮	૬	૪-૫૮	૬-૫૧		પોષ માસ બેઠો. પડવાનો ક્ષય. પંચક બેઠો. રાતે ૦-૬ થી (૧)
બુધ	૬	સુદ ૨	૨૯	૭	૪-૫૮	૬-૫૧		
ગુરુ	૭	" ૩	જમા.અ ૧	૮	૪-૫૮	૬-૫૧		

સોફ્ટીસની સફર

હોલના ગ્રામ્ય જીવન વિશે લેખકે સવાલ જવાબ રૂપે આ પુસ્તકમાં સોફ્ટીસના વીચારો દર્શાવ્યા છે.

કીમત શી. ૩-૬.

મળવાનું ઠેકાણું: આ ઓર્ડરો.

નવાં પુસ્તકો

લોક ભારત. નાનાભાઈ બદ મહા	
ભારતના ૧૨ પાત્રોની જુદી જુદી	
બાર પુસ્તીકાઓનો સેટ	૧૩ ૬
દીપ નિર્વાણ (દર્શક)	૭ ૦
મળવાનું ઠેકાણું આ ઓર્ડરો	

BOOKS FOR SALE

GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	6	0
PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
TO STUDENTS—M. K. Gandhi	6	0
GANDHIAN ETHICS—Benoy Gopal Ray	2	0
BAPU—Marry F. Barr	4	0
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0
FAMOUS PARSIS	7	6
SEVEN MONTHS WITH GANDHI—Krisnadas	12	6
STORY OF THE BIBLE—S. K. George	6	0
A RIGHTEOUS STRUGGLE—Mahadev Desai	2	3
THE POLITICAL PHILOSOPHY OF MAHATMA GANDHI—Gopinath Dhewan	17	9
GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	9	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. I.—M. K. Gandhi	16	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II.—M. K. Gandhi	14	0
THE STORY OF BARDOLI—Mahadev Desai	6	0
FROM YERAVDA MANDIR—M. K. Gandhi	1	0
MAHADEV DESAI'S EARLY LIFE —By Narabari D. Parikh	2	6
DEHUMANIZATION IN MODERN SOCIETY —Rene Fulop-Miller	1	0

Obtainable from:

"INDIAN OPINION,"

P. Bag. Phoenix, Natal.

Golden Number

OF

"INDIAN OPINION"

Souvenir

Of The

Passive Resistance

Movement

1906—1914

*****

Price: Four Shillings.

Obtainable From:

"Indian Opinion"

Phoenix, Natal.

BOOKS FOR SALE

INDIAN JUDGES (Biographical and critical sketches with portraits)	7	6	SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	5	0
EMINENT AMERICANS WHOM INDIA SHOULD KNOW—Jabez T. Sunderland	7	6	AMONG THE GREAT (Conversation with Romola Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dillip Kumar Roy	23	0
THE BHAGAVAD GITA—The Lord's Song— (An English Translation)—Annie Besant	1	0	TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0
WHAT IS WRONG WITH INDIAN ECONOMIC LIFE? —Dr. V. K. R. V. Rao	3	0	WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyam	2	6
OUR INDIA (Children's stories by various writers, illustrated) —Minoo Masani	2	6	GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6	THE STORY OF MY EXPERIMENTS WITH TRUTH —M. K. Gandhi	15	0
GOLDEN NUMBER OF "INDIAN OPINION", 1914 (Souvenir of the Passive Resistance Movement in S.A., 1906-1914)	4	0	CHRISTIAN MISSIONS IN INDIA (Their place in India)—M. K. Gandhi	8	0
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6	RAMANAMA—M. K. Gandhi	2	0
GANDHIAN TECHNIQUES IN THE MODERN WORLD—Pyarelal.	2	0	TOWARDS NON-VIOLENT SOCIALISM —M. K. Gandhi	6	0
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings and Utterances)—M. K. Gandhi	10	0	REBUILDING OUR VILLAGES—M. K. Gandhi	8	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars)—K. T. Shah	18	0	AN ATHEIST WITH GANDHI—Gora G. H. Rao	2	0
INDIA SPEAKING (Various contributions on economic, political, cultural and social problems of modern India)	18	0			

Obtainable from:

'Indian Opinion,'

P. Bag, Phoenix, Natal.

PHONE 33-2651
MASTER BROS.
 (PTY) LTD.
 MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
 WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
 HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
 33 West Street, JOHANNESBURG.

मास्टर ब्रदर्स (प्रो.) लिमिटेड
 होलसेल मरचण्ट्स ऑन्ड डायरेक्ट इम्पोर्टर्स
 रेशमी तेलम सुतराव हापड, जुवन रंग. प्लानेट्स—मिथी जाणो भाटे
 नत नतनो भाव. तेलम डेप्रीमिड न्चोरनेट साजीओ
 नीजेरे भाटे डमारे लां प्रथम वपास करवा सवाभळ उ
 33 वेस्ट स्ट्रीट, जोहानिसबर्ग.
 फोन: 33-2651

वांयवा वायक साहित्य

नेतो पीया उे लक्ष्मी लक्ष्मी (दस'क)	५ ६
अपिता प्रथम (विनोला भावे)	३ ०
सुखार वल्लभभाषणे आपुना पत्रो	४ ९
धर्मोदय (महा हवेकर)	२ ०
आ-आपुनी शीणो छायाभां (मनु गांधी)	३ ४
गो सेवा (गांधी)	२ ०
समृद्ध उषनीपड (गान्ध)	२ ०
अहिंसा विवेचन (श्रीशारदाब मसूरवावा)	३ ९
अत्याचरणी सप्तपदी	३ ०
छवननो आन'द (महा हवेकर)	९ ०

मणवानुं ठेकाळुं
'Indian Opinion' P. Bag, Phoenix, Natal.

नवल कथाओ

मानवी अ'डीयेरो (ओडुईरुत पितीनी आत्म कथा)	९ ०
मज्जार (अ'ध वेणीका डेलन डेवरना पुस्तकनो, अनुवाद)	९ ०
आशावरी (दास्य रसथी भरपुर नोवेल)	७ ०
आल लोअळु (र. व. देशाई हत)	१४ ०
डोक भाभवत (नानाबाई शई हत) श्रीमहाभागवतनी कथाओ	१९ ०
श्रीश्रीयागारी (१८ महान नरनारीओनो दुक परीयथ)	
यशोधर महेंता	९ ०
सर्जिता कथिया (नवलबाई शाह) ज्ञान साथे आन'द	
आपती नवल कथा	७ ९
न'दयाचला कथिया (पुष्कर ब'दरवाकर)	७ ९
मानवीनि भावार्थ (पन्नासाव पटेल)	१४ ०

आळ साहित्य

मडळ अने आडळ (रघुल वार्ता)	१ ९
श्री'अ डे'अ ओम सादसथी भरपुर जाण वार्ता	३ ०

मणवानुं ठेकाळुं
'INDIAN OPINION'
P. Bag, Phoenix, Natal.

अमारा निशाण उपयोगी पुस्तको

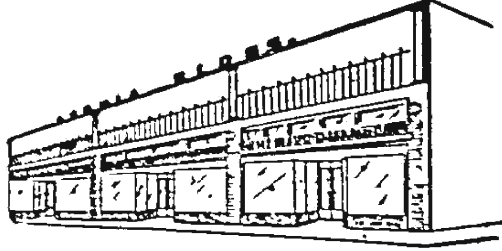
धर्ताडास			
देश वीदेस सा. १	२ ६		
युजरातनुं गारव	१ ६		
दंडिना धर्ताडासनी उपरेभा सा. १	२ २		
देश दीपको	२ ०		
सुजोण			
आर्थिक सुजोण	५ ६		
सुजोण परीयथ सा. ३	१ १०		
" सा. ४	२ ३		
वांयन भाटे साहित्य			
प्राचीन समयनी दस कथाओ	१ ६		
अंक गणित			
अंकमण्डीतना मुण तत्वो	२ ०		
मीडल स्टुड अंकमण्डीत सा. १	२ ६		
भाडुं मण्डीत सा. १	१ ३		
" " सा. ३	१ ६		
" " सा. ४	२ ०		

गुतन डेअन भाणा आ भाणा		बाथी		
भां नीयवा यार पुस्तको आवे		पांथभा		३ ०
छ. ओ पुस्तको द्वारा जाणको ज्ञान मेणवे छ.				
गुतन डेअन तादीम वळ			यालो ल'भीअ	
" " धोरळ १-२-३-४		श्री'णी १		१ ३
प्रत्येकनी को'मत	१ ०	" २		१ ३
नवयुज वायन भाणा		" ३		१ ६
पुस्तक पीळ	१ ०	" ४		१ ६
पुस्तक नीळ	२ ३	" ५		१ ८
" बायु'	२ ३	" ६		१ ८
		" ७		१ ८
विद्यापीठ वायन भाणा				
आडळ भाडी	१ ०			
पडेवी बापडी	१ ०			
जीळ बापडी	१ ०			
नीळ "	२ ३			

Obtainable From:
'INDIAN OPINION'
P. Bag, PHOENIX, NATAL.

K.M. Lodhia & CO.

Manufacturing Jewellers and General Dealers

22 ct Jewellery made to order in latest designs

આવિસ ક્ષેરટ

મેનાના વાગીના ખામ અમારી ગાની દેખરેખ નીચે અમને અપાયક કામ મંતોળ પામે એવી રીતે કરીએ છીએ.

મેકરેમ. પુત્રી પુત્રો ડીઝાઇનની તમકી અજોડા, સાડીની પોન, તીટી પકકાત એરોગ તોગેરે ખનાતીએ છીએ.

106 Prince Edward Street, Durban.

હિંદુસ્તાનથી ઠપાલમાં આવેલ સીનેમાને ક્રમતાં મળેલાં નવીન અંગ્રેજી મેગેઝીને

શીટમ ફેર	શ્ર. પે.
કલસ્ટ્રોફ નીક્લી	૨ ૩
સ્કીન	૧ ૩
બાર્ડ	૧ ૩
કરેવન	૨ ૧
શીટમ ઈન્ડીયા	૭ ૦
તમારી પુસ્તકાલય માટે ઉત્તમ પુસ્તકો	
નવમક વિધાન (હરિદ્વેનો નાથ હરી સુખ આપનાર ઉત્તમ પુસ્તક)	૪ ૬
શ્રી શીવ સહજ નામાવલી	૧ ૦
સોળ સોમવારની કથા	૨ ૧
શ્રી સત્યનારયણની કથા	૨ ૧
નરસીંહ મહેતાનાં ભજનો	૨ ૧
હવન કરવા માટે ઉત્તમ સરળ યુજ્જની પુસ્તક "ધરોપાસના"	૧ ૩
શ્રીમદ ભગવદ્ગીતા	૫ ૧

પોસ્ટેજ માફ

Obtainable at :

**BHARAT MUSIC
SALOON
AND BOOKSELLERS**

Phone: 26070

286 Grey Street, DURBAN.
(Corner Grey and Lorne Streets)

GIHWALA STORE

(Established 1945)

કેપટાઉનના ગુના અને જાણીતા વેપારી

કાયદેકર

ટીકાભાઈ ઇમનસાસ ઘીવાલા

અમે દરેક જાનમેા વેશી અનજ અને કરીયાણું
ચાખીએ છીએ.

ભાવ ડીક્ષાયત

જાને મળેા યા સખેા

2 Aspeling Street,

CAPETOWN.

Phone: 23102.

એટલું તમે જાણો છો કે કેનેડાની વિશ્વ વિખ્યાત કંપની
સન લાઈફ ઓફ કેનેડા

વપરોક્ત કંપનીના ઉમે સત્તાવાર એજન્ટ છીએ.
ઉપરાંત

વિશિષ્ટ આફ્રિકાની વરિષ્ઠ અઠાતતની કેપ ઓફ ગુડ હોપ પ્રોવિન્સીયલ ડીવીઝન
ના સરકાર તાકીની નીમણેતા અંગ્રેજી તથા યુજ્જની ભાષાન્તરકાર છીએ
તેમજ અંગ્રેજી ઈમીગ્રેશન અંગેનું કોઈ પણ જાતનું કામકાજ વિના વીતંબે
ત્વરીત મનીએ થઈ શકે છે.

1. Wherever there is a particular Life Assurance Problem a Sun Life of Canada Plan can solve it.
2. Prompt settlement of claims is a maxim of the Company's Management.
3. During 1951 the Company paid over £11,000,000 to annuitants, policy holders and their families.

The Sun Life of Canada is a Leader in World Wide Assurance.

Consult us first.

C. C. PALSANIA

GENERAL AGENT

Business, Estate, Financial, Insurance and Immigration Consultant.
Sworn Translator.

100 Sir Lowry Road,
P.O. Box 4624.

— CAPETOWN
Phone 32390

Kasturba Gandhi Memorial Number

Copies of Kasturba Gandhi Memorial Number can be had
at this office at 1s. 3d. including postage

Indias Station
Phoenix, Natal.